

Beschouwingen over het Heilig Hart van Jesus, voor den eersten vrijdag van iedere maand

<https://hdl.handle.net/1874/236014>

Vak 71**BESCHOUWINGEN**

OVER HET

HEILIG HART VAN JESUS,
voor den eersten Vrijdag van iedere Maand,

DOOR

FRANCISCUS XAVERIUS PATRIZI, S. J.

Uit het Italiaansch vertaald

DOOR

Fr. VANWERSCH, S. J.AMSTERDAM,
J. BEERENDONK.

1874.

R.P.F.

BESCHOUWINGEN

OVER HET

HEILIG HART VAN JESUS.

Vak 71
200

BESCHOUWINGEN

OVER HET

HEILIG HART VAN JESUS,

VOOR DEN EERSTEN VRIJDAG VAN IEDERE MAAND,

DOOR

FRANCISCUS XAVERIUS PATRIZI, S. J.

Uit het Italiaansch vertaald

DOOR

Fr. VANWERSCH, S. J.

BIBL. CONV.
O. F. M.
WIJCHEN

AMSTERDAM,
J. BEERENDONK.

1874.

Imprimatur.

J. A. VAN DEN AKKER.
Libr. Cens.

AMSTELODAMI,
21 MAII 1874.

I N H O U D.

	Blz.
Aan den godvruchtigen Lezer.	3.
<i>Eerste beschouwing.</i> Het Hart van Jesus in den schoot van Maria	5.
<i>Tweede beschouwing.</i> Het Hart van Jesus in de kribbe	11.
<i>Derde beschouwing.</i> Het Hart van Jesus in de besnijdenis	17.
<i>Vierde beschouwing.</i> Het Hart van Jesus bij de opdracht in den tempel	24.
<i>Vijfde beschouwing.</i> Het Hart van Jesus in het laatste Avondmaal	30.
<i>Zesde beschouwing.</i> Het Hart van Jesus in Getsemâné	38.
<i>Zevende beschouwing.</i> Het Hart van Jesus bij de veroordeeling	46.
<i>Achtste beschouwing.</i> Het Hart van Jesus onder het Kruis	53.
<i>Negende beschouwing.</i> Het Hart van Jesus aan het Kruis	61.
<i>Tiende beschouwing.</i> Het Hart van Jesus in de verrijzenis	70.
<i>Elfde beschouwing.</i> Het Hart van Jesus in den hemel	79.
<i>Twaalfde beschouwing.</i> Het Hart van Jesus in het allerheiligste Sacrament	87.
<i>Gebed</i>	96.

AAN DEN GODVRUCHTIGEN LEZER.

Ziehier twaalf beschouwingen over het Heilig Hart van Jesus, waarvan gij u kunt bedienen, om op den eersten vrijdag van iedere maand, u met Hem te onderhouden; ook kunnen zij u dienen als Novene ter voorbereiding tot Zijn feest, ze verdeelende, gelijk de twaalf meditatiën verdeeld zijn, in de Novene door Pater Carolus Borgo samengesteld. (*)

In deze beschouwingen heb ik mij zooveel mogelijk stiptelijk aan het onderwerp gehouden, dat wil zeggen: ik heb de stof uitsluitend behandeld in verband en in betrekking tot het Heilig Hart van Jesus en Zijne liefde tot ons, zonder nogthans in de fout te vervallen, van het goddelijk Hart te veel als persoon te doen optreden, wat volgens mijn oordeel sommigen is overkomen; daardoor loopt men gevaar eenigen schijn van grond te geven aan de opwerping, die in de vorige eeuw tegen ons werd gemaakt, als of wij bij de vereering van het Heilig Hart, in onze opvatting den persoon van Jesus verdeelden; hoewel zij daardoor slechts bewezen, dat zij niet eens begrepen, waarin eigenlijk het voorwerp onzer godsvrucht bestaat. Het zal goed zijn dat voorwerp ons hier te herinneren, om het bij onze vereering van het Heilig Hart steeds voor

---

(*) Deze Novene, in het Hollandsch bewerkt door A. M., is verschenen bij de Wed. J. R. v. Rossum, Utrecht, 1878.

oogen te hebben. Het stoffelijk voorwerp dezer devotie is het stoffelijk Hart van Jesus; het Hart moeten wij aanbidden, omdat het een deel is der menschelijke natuur, die door het goddelijk Woord is aangenomen, en in eenheid des persoons met zich vereenigd; het geestelijk voorwerp is de liefde van Jesus tot ons, van welke liefde Zijn Hart het zinnebeeld is en de zetel; het eindvoorwerp is onze liefde tot Jesus te vermeerderen, en hem daardoor eenige voldoening te geven voor de ondankbaarheid, waarmede de menschen Zijne liefde beantwoorden, en voor de beledigingen die zij Hem aandoen, vooral voor die Hij heeft te verduren in het Allerheiligste Sacrament des Altaars. Moge het der goddelijke goedheid behagen dit boekje te zegenen, en het te doen bijdragen tot het doel, waartoe het geschreven is, namelijk: om ten minste bij eenige godvruchtige zielen, die het zullen gebruiken, de devotie te bevorderen tot het beminnelijkste en het meest beminnende Hart van Jesus Christus, onzen Heer, onzen Verlosser, onzen Zaligmaker en onzen God.

EERSTE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS IN DEN SCHOOT VAN MARIA.

Het doel der Menschwording van het goddelijk Woord was de verheerlijking van God door middel der verlossing van het menschelijk geslacht, die door Jesus Christus, het vleeschgeworden Woord van God, moest worden bewerkt. De ziel van Jesus, zoodra zij uit het niet was getrokken, allervolmaaktst en in het volle genot van al hare vermogens, kende dat doel van af het eerste oogenblik van haar bestaan, maar tegelijkertijd kende zij ook den weg der vernedering en der smarten, dien zij moest volgen om dat doel te bereiken, en aanstonds ook sloeg zij dien in met de grootste edelmoedigheid, en vervolgde dien tot aan het einde zonder ooit in het minste, daarvan af te wijken. Zoodanig was de eerste akt dier goddelijke ziel, van haar toch staat geschreven: In de wereld komende

zegt hij.... Ik kom, o God, om uwen wil te doen. *Ingrediens mundum dicit... Ut faciam, Deus voluntatem tuam.* Hebr. 10, 5. 7.

En die akt ging gepaard met eene onuitsprekelijke liefde, welke in de ziel van Jesus een vuur ontstak, dat eeuwig zal branden, zoodat noch pijnen, noch dood, noch de zwarte, de afschuwelijke, de meer dan duivelsche ondankbaarheid der menschen, voor wie dat vuur brandt, ooit in staat zullen zijn het uit te dooven, of ook maar eenigszins zijne hevigheid te verminderen.

Het hart is dat deel van ons lichaam, waarin de liefde, waarvan de ziel is vervuld, al hare kracht doet gevoelen en waarin zij haar brandpunt heeft; en daarom weten wij door de getuigenis van ons binnenste, dat het hart de zetel is der liefde en dat beminnen eene werking des harten is. Daar derhalve het Hart van Jesus in den maagdelijken schoot Zijner onbevleete moeder geschikt was voor de werkingen der ziel, zoo was het terstond ontvlamd door de liefde tot ons, terstond begon het ons te beminnen met die krachtige liefde, welke Jesus aanspoorde om voor ons te doen en te lijden al hetgeen Hij voor ons gedaan en geleden heeft met die liefde, welke voor ons in dat goddelijk Hart zonder ophou-

den moest branden. Zoo was het eerste oogenblik des levens van het goddelijk Hart van Jesus.

Ach mijn Jesus! Uw Hart begon dan met mij te beminnen, en mij te beminnen met zulk eene liefde! Ik, ellendig schepsel, werd dus het voorwerp Zijner liefde van af het eerste oogenblik, waarop het in staat was om te beminnen. En wat was het voorwerp der liefde van mijn arm hart, zoodra het tot beminnen in staat was. Waart Gij dat voorwerp, o mijn beminnelijkste en allerliefste Jesus? Wanneer, o mijn God, wanneer ben ik begonnen met U te beminnen? Mijne arme ziel! wat kunt gij antwoorden op deze vragen? Helaas! misschien niets anders dan: Schaamte heeft mijn aangezicht overdekt! *Ope-ruit confusio faciem meam!* Ps. 68, 8. O schande! o bittere herinnering!

Dat alles heeft Jesus bij Zijne Menschwording voorzien, en bijgevolg op hetzelfde oogenblik, dat Jesus mij begon te beminnen, begon Hij ook zoo hevige smarten te gevoelen om mijne ondankbaarheid, als ware Hij onder een wijnpers gefolterd geworden.

Doch bij zoo hevig lijden was het Hart van Jesus niet van allen troost verstoken; o hoe zoet was die troost! die daarin bestond, dat het zich in de onmiddellijke nabijheid

bevond van een ander hart en daarop rustte, een hart zoo zeer op het Zijne gelijkend, een hart, dat het Hart van Jesus met zulk eene vurige liefde beminde, dat de liefde, waarmede de grootste heiligen Jesus beminden, waarvan de verhevenste Serafijnen voor God zijn ontvlamd, met die liefde vergeleken, koud schijnt te zijn, het hart namelijk van haar, uit wier zelfstandigheid het Hart van Jesus gevormd werd, het hart der maagdelijke Moeder van Jesus, het Hart van Maria.

De voldoening van een beminnend hart is volkomen, wanneer hij, die bemint, wederliefde ontvangt van hem, die het voorwerp is zijner liefde, en die voldoening is te grooter naarmate de onderlinge liefde, dier twee elkander beminnende harten, sterker is; was er nu nooit, en zal er ook nooit een voorwerp zoo dierbaar aan het Hart van Jesus zijn als Maria, en wordt Maria alleen meer door Jesus bemind, dan alle andere schepselen te zamen, en was de liefde van Maria tot Jesus van af het eerste oogenblik, zoodanig als wij die hebben beschreven, hoe zou dan, ik zeg niet een mensch, maar een engel in staat zijn om ons te doen begrijpen, hoe groot de vreugde was van het Hart van Jesus, welke het smaakte in de wederliefde, die Hem Maria toedroeg.

O Maria! ook voor u was het een voorsmaak van het paradijs, dat gij het Hart van Jesus, uw dierbaar kind, dat Hart geheel ontvlamd van liefde tot u, mocht dragen in uwen schoot, waar het zoo nauw met uw hart was vereenigd. Gelijk twee spiegels, dicht bij elkander geplaatst, de zon op elkander weerkaatsende, met het vermenigvuldigen der weerkaatsing even zoovele zonnen op elkander ontsteken, zoo ook, o Maria! groeiden de vlammen der wederkeerige liefde in Uwe Harten weerkaatsende, in uw hart en in het Hart van Jesus steeds meer en meer aan, en op die wijze werd uw hart overstroomd met die onuitsprekelijke vreugde, waarvan de zaligen in den hemel vervuld zijn, die God beminnen en die gevoelen dat zij wederzijds bemind worden door God.

Maar, o mijne Meesteres! dat geluk, hetwelk gij smaaktet bij het gevoelen, dat uw hart zoo nabij het Hart van uwen Zoon was, wordt dat geluk ook aan mij niet geschonken, zoo dikwijls ik Jesus in het Allerheiligste Sacrament mag ontvangen? Is Hij dan niet opgesloten in mijn binnenste, en is Zijn Hart dan niet, als het ware met het mijne, gelijk weleer met het uwe, in aanraking? En van waar dan, dat mijn arm hart in de zalige stonden van zoo nauwe vereeniging niet

die vreugde gevoelt, die uw hart gevoelde? Helaas! maar al te wel hoor ik de stem mijns gewetens, die mij antwoordt en mij de treurige oorzaak daarvan openbaart. Die zoete weerkaatsing van liefde, die tusschen uw hart en het Hart van Jesus bestond, bestaat niet en kan niet bestaan tusschen dat Hart en het mijne, omdat ik (ik moet het bekennen, mijn God!) omdat ik Jesus zoo weinig bemin; ja, ik bemin Jesus weinig, en mijn hart, ofschoon dicht bij dien vurigen oven van Zijn allerminnelijkst Hart, wordt weinig, en misschien in het geheel niet verwarmd.

O Maria, ik smEEK u door de groote liefde, waarmede gij Jesus bemint, maak dat ook ik toch eindelijk beginne met Hem te beminnen, maar Hem beminne met eene oprechte, met eene edelmoedige, met eene standvastige liefde, met eene liefde, die de liefde nabijstreeft waarmede gij steeds Jesus hebt bemind, eindelijk met zulk eene liefde, dat voortaan, wanneer Jesus in mijn binnenste rust in de H. Communie, de nabijheid van Zijn Hart bij het mijne in Hem de herinnering wekke, en een beeld voor Hem zij van die vreugde, welke Zijn Hart ondervond door de nabijheid van het uwe, gedurende de negen maanden, dat gij Hem in uwen schoot hieldt besloten. Amen.

TWEEDE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS IN DE KRIBBE.

Om het einddoel der Menschwording te bereiken moest Jesus ons verlossen en ons onderrichten. Het ambt van Verlosser, het werk onzer verlossing begon Hij van het eerste oogenblik af, waarop Zijne ziel het leven ontving, daar Hij zich op datzelfde oogenblik als een zoenoffer aan de goddelijke rechtvaardigheid aanbood. Maar het ambt van Leeraar, het werk onzer onderrichting, dat Hij moest volbrengen door Zijn woord en voorbeeld, kon Hij niet beginnen zoolang Hij nog opgesloten was in den schoot Zijner Moeder. En toch was het ambt van Leeraar van even groot belang als dat van Verlosser, want door ons te verlossen bevrijdde Hij ons van de schuld en de straf, die wij door de zonde op ons hadden geladen, maar door ons te onderrichten maakte Hij daarenboven, dat wij God niet langer beleedigden; beschouwt men echter de zaak, niet slechts in zich zelve, maar ook in hare betrekking tot ons, dan ziet men duidelijk in, dat het van even groot belang is dat God niet meer

door ons worde beleedigd, als dat de beleedigingen, die wij Hem aangedaan hebben, ons worden vergeven. Daarom was het Hart van Jesus in den schoot Zijner Moeder, vurig verlangend ons het onwaardeerbaar geluk van dat onderricht zoodra mogelijk mede te deelen, om zoo te spreken ongeduldig over dat uitstel van negen maanden, die het opgesloten moest blijven, vandaar dat Jesus reeds onmiddellijk bij Zijne geboorte voldeed aan dien wensch van Zijn Hart, en niet door woorden, maar door Zijn voorbeeld de eerste onderrichting ons gaf.

En wat behelsde die eerste onderrichting? Juist die twee deugden, waartoe hij ons naderhand uitnoodigt, dat wij ze van Hem zullen leeren: *Leert van Mij, Discite a me*, en meer bepaald *van Mijn Hart*: de zachtmoedigheid en de nederigheid: *Omdat ik zachtmoedig en nederig van Harte ben: quia mitis sum et humilis corde*, Matth. 11, 29. Jesus wilde dat de zachtmoedigheid en de nederigheid Zijns Harten de stof Zijner eerste onderrichting zouden zijn, of beter gezegd: dat zij de stof zouden zijn van die onderrichting, die Hij bij Zijne geboorte in de kribbe begon en die Hij gedurende Zijn geheel leven vervolgde, om ze niet eerder dan met Zijn kruisdood te eindigen. O! hoe

krachtdadig was het begin dier onderrichting! hoe zachtmoedig en hoe nederig was het aanbiddelijk Hart van onzen dierbaren Jesus, daar in de kribbe.

Het is duidelijk dat slechts een nederig hart waarlijk zachtzinnig, en omgekeerd, slechts een zachtzinnig hart waarlijk nederig kan zijn. De zachtmoedigheid en de nederigheid zijn twee deugden, die, hoewel van elkander onderscheiden, toch in vele gevallen elkanders hulp behoeven, of beter gezegd: die in eene en dezelfde akt samen moeten gaan. Daarvan levert ons het Hart van Jesus in de kribbe een duidelijk en bewonderenswaardig bewijs. Gaan wij in onze gedachte al de omstandigheden na der geboorte van Jesus en der eerste dagen Zijns levens; merken wij op, hoe allen er toe bijdragen om voor Hem stof en oorzaak van lijden en vernedering te zijn; herinneren wij ons wie Hij is, ofschoon Hij zich zoo zeer van allen luister der Godheid heeft ontdaan, dat men in Hem niets, dan een klein kindje ontwaart; overwegen wij dat Hij niet uit noodzakelijkheid aan dat lijden en aan die vernedering was onderworpen, maar uit vrije en vrijwillige verkiezing, daartoe aangespoord door Zijne liefde tot ons, die Hem niet toeliet de eerste oogenblikken van Zijn leven voorbij te laten gaan, zonder die voor

ons heil te besteden, met ons toen reeds de twee eigenaardige deugden Zijns Harten: de zachtmoedigheid en de nederigheid door Zijn voorbeeld te leeren. Daaruit ziet men, hoe die twee deugden reeds op dat oogenblik, toen onze goddelijke Meester als een klein Kind op het stroo lag, in Zijn Hart met elkander gepaard gingen, om beide, ieder de haar eigen kracht te ontvouwen. En hoe kan eene ziel dan zoo doof wezen, dat zij niet hoort, hoe Jesus ons, niet met woorden, maar door Zijne daden toeroept: Leert van Mij omdat ik zachtmoedig en nederig van Harte ben? *Discite a me, quia mitis sum et humilis corde.*

Maar waarom wilde Jesus Zijn Leeraarsambt met eene onderrichting over de zachtmoedigheid en de nederigheid aanvangen? Het antwoord op deze vraag is duidelijk. Immers om een ingestort huis wederom op te bouwen, moet men eerst het puin wegruimen en de plaats schoon maken: om een tuin te beplanten moet men eerst het onkruid uitroeien en de aarde omspitten; Jesus nu wilde Zijne woonplaats kiezen en zich verlustigen in ons hart, dat door de zonde een puinhoop was geworden, een veld met onkruid bedekt; dat puin moest eerst weggeruimd worden. Die puinhoopen waren niets

andere dan de liefde tot de zoogenaamde goederen dezer aarde, van welke sommige door de zinnen, andere door de eigenliefde ons hart tot zich trekken en overheerseren. Om het hart daarvan te zuiveren, om het aan die schijngoederen te onttrekken, om het eindelijk zoodanig te veranderen, dat wij die goederen slechts voor zoo ver ze ons noodig zijn zoeken, en wel verre van hun verlies te betreuren, integendeel met geduld alles verdragen, wat aan die goederen is tegenovergesteld, daartoe is de zachtmoedigheid en de nederigheid noodig. En inderdaad Jesus beoefende die nederigheid en die zachtmoedigheid beide in de kribbe door gebrek te verduren aan alles, wat de zinnen en de eigenliefde kan streelen, en tevens door alles te lijden, waarvan de zinnen en de eigenliefde een afkeer gevoelen. Ziedaar dus de reden, waarom Jesus Zijne onderrichtingen met de zachtmoedigheid en de nederigheid aanving, ziedaar de reden waarom Hij van af de kribbe zich aan ons vertoont *zachtmoedig en nederig van Harte*; het was om van den beginne af ons het middel te leeren kennen, waarmede wij de bekoringen der zinnen en de eigenliefde moeten bestrijden, en ons hart vrij bewaren van alle gehechtheid aan de goederen dezer aarde, om zoo doende in

ons hart eene aangename woonplaats te bereiden voor Zijn Hart, dat ons zoo zeer bemint.

En hieruit kunnen wij eene zeer gewichtige gevolgtrekking maken. Uit hetgeen gezegd is blijkt duidelijk hoe het Hart van Jesus, dat zich in de kribbe zoo zachtmoedig en nederig aan ons vertoont, ons tegelijkertijd te verstaan gaf, hoezeer Hij de rijkdommen, de gemakken des levens en zijne genoegens verachtte, die onze harten bekoren en zoo hevig tot zich trekken, en hoe Hij, om die gegeven les voor de beoefening ons gemakkelijk te maken, ons leerde: eerst zachtzinnig en nederig te zijn.

Wenscht gij derhalve, mijne ziel! dat uw hart eene aangename woonplaats worde voor Jesus, zuiver het dan van alle gehechtheid aan de wereld en aan de aarde, en neem het nederig en zachtmoedig Hart van Jesus tot voorbeeld, zooals Hij het u in de kribbe getoond heeft, en zeg Hem in vereeniging met de vereerders van Zijn Hart: Jesus! zachtmoedig en nederig van Harte, maak ons hart gelijk aan het Uwe; Jesu mitis et humilis Corde, fac cor nostrum secundum Cor tuum.

DERDE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS IN DE BESNIJDENIS.

Zonder bloedvergiëting heeft er geene vergiffenis plaats. *Sine sanguinis effusione non fit remissio.* Hebr. 9, 22. Dat was eene wet door God gesteld en de uitvoering van die wet in het Oude Verbond was niets anders dan een voorafbeelding van de uitvoering, die aan deze wet moest worden gegeven in het Nieuwe Verbond, dat ook volgens den Apostel door haar bekrachtigd moest worden. Jesus, de Middelaar van het Nieuwe Testament, was van alle eeuwigheid in den hemel, waar zijne toestemming te voren was gekend, voorbestemd, om door het vergieten van Zijn bloed die wet te volbrengen en die bekrachtiging te geven; door Zijn bloed moest Jesus ons de dubbele schuld der zonde en der straf kwijtschelden, en een nieuw Verbond tusschen ons en God sluiten; in een woord: Zijn eigen bloed was de prijs, dien Jesus moest betalen voor Onze zaligmaking en op die wijze moest Hij Zijn ambt van Verlosser vervullen. Zooals wij reeds hebben gezien, wilde Hij bij Zijne komst in de wereld Zijn Leeraarsambt terstond begin-

nen, en met dat doel gaf Hij ons die heilzame lessen in Zijne kribbe; maar Zijn Hart, dat brandde van vurige liefde tot ons, gedoogde niet, dat Hij niet zoodra mogelijk ook Zijn ambt van Verlosser zou uitoefenen; daarom wilde Hij reeds een gedeelte van Zijn bloed aan de goddelijke rechtvaardigheid vooruit opofferen, beginnende met het te vergieten door zich te onderwerpen aan de vernederende wet der besnijdenis.

Aan dit liefdewerk was het Hart van Jesus deelachtig, niet slechts in zooverre het, brandende van liefde tot ons, de drijfveer was, die Jesus aanzette om aan die liefde van Zijn Hart voldoening te schenken, maar ook onder een ander opzicht had het daaraan deel. Het bloed immers wordt voortgebracht en gevormd in het hart, en uit het hart vloeit het als uit zijne bron. Het Hart van Jesus is bijgevolg de bron waaruit het bloed ontsprong, dat Hij vergoten heeft in Zijne besnijdenis; en daar Zijn bloed de prijs was, die voor onze verlossing moest worden betaald, zoo is dat Hart de mijn, waaruit die prijs werd getrokken, en ziedaar derhalve het andere zeer voorname aandeel, dat in de besnijdenis van Jesus aan Zijn Heilig Hart moet toegeschreven worden.

O mijne ziel! houd hier een oogenblik

stil en overweeg dat, zoo het waar is dat Jesus uit Zijn Hart den prijs heeft getrokken, waarmede Hij u vrijgekocht heeft, het dan ook duidelijk is, dat gij uwe verlossing aan dat Hart zijt verschuldigd. Zoo is het inderdaad: onze verlossing, met al dien overvloed van weldaden en genaden, die er mede gepaard gaan, en met die onuitsprekelijke goederen, die er uit volgen, zijn wij aan het beminnelijkst Hart van Jesus verschuldigd. Dit is geen overdrijving, het is geen beeldspraak, niet een dier uitdrukkingen, welke sommige zielen, die Jesus beminnen, slechts gebruiken om hun gevoel te kennen te geven, maar het is eene klaarblijkelijke waarheid, die noodzakelijk voortvloeit uit hetgeen wij gezegd hebben. Zie derhalve, mijne ziel en overweeg, (en helaas! mocht gij dat kunnen doen zonder met schaamte overdekt te worden) wat en hoeveel gij aan het goddelijk Hart te danken hebt.

Eene andere uitwerking der werkdadige liefde van dat Hart, van een onverzadelijk verlangen om ons met weldaden te overladden vervuld, zien wij in de besnijdenis van Jesus. Ofschoon Jesus in de kribbe, waarin Hij ons de zachtmoedigheid en de nederigheid Zijns Harten door Zijne daden leerde kennen, hoofdzakelijk optrad als Leeraar, oefende Hij nogthans tegelijkertijd Zijn ambt uit

van Verlosser, doordien Hij voor ons heil al dat lijden opofferde, dat Hij in de eerste dagen Zijns levens had te verduren; zoo geschiedde het ook omgekeerd in de besnijdenis, deze was op de eerste plaats een werk des Verlossers, die daarin den prijs van onze vrijkoopung begon te betalen en Zijn bloed voor ons te vergieten; maar ook als Leeraar trad Hij daar op, en gaf ons door Zijn voorbeeld eene les van de diepste vernedering, en leverde ons een nieuw bewijs van de liefde Zijns Harten tot die deugd; Hij toonde ons hoe Hij waarlijk nederig van Harte was: *humilis corde*. De besnijdenis immers was een teeken van het verbond, dat God met de Israëlieten gesloten had; krachtens dat verbond, werden de Israëlieten van den kant van God aangenomen tot Zijne bijzondere dienaren, en van den kant der Israëlieten werd God als hun eenige Heer en Meester erkend. Jesus echter was zelf die eenige Heer en Meester der Israëlieten, want Hij was God; vandaar de vraag: van waar komt dan die insnijding, dat teeken van knechtschap in het vleesch van Jesus? Daarvoor moet geene andere reden worden gezocht, dan het hevig verlangen van Zijn Hart, dat om Zijne nederigheid vurig wenschte zich te vernederen en te ontdoen van allen luister der Godheid en

onder de gestalte van een dienstknecht, gelijk Hij uit liefde tot ons vrijwillig was geworden, wilde verschijnen, liever dan zich als God te openbaren, alhoewel Hij God van natuur was: Die in de gestalte van God zijnde.... zich zelve heeft ontdaan, de gestalte van eenen dienstknecht hebbende aangenomen: *Cum in forma Dei esset,.... semetipsum exinanivit formam servi accipiens*. Phil. 2, 7. En waarom heeft Jesus dat alles gedaan? Niet alsof zoo diepe vernedering noodzakelijk ware geweest om het werk onzer verlossing te voltooien, maar omdat de nederigheid voor ons een volstrekt vereischte is ter verkrijging van de eeuwige glorie, Hij, die zich vernedert (geen andere) zal verheven worden: *qui se humiliat, exaltabitur*. Luk. 14, 11. Daarom wilde Hij die deugd op alle mogelijke wijze door Zijn voorbeeld ons inprenten, en tot dat einde kon geen vernedering zoo diep zijn, dat Zijn Hart ze niet vurig verlangde, waartoe het zich niet aanbood, en welke het niet alleen met vurigheid, maar ook met die vreugde aannam, welke *hij* slechts kan gevoelen, die bemint, en voor wien het lijden, om het heil van den beminde te bevorderen, zoet is, gelijk het zulks was voor het Hart van Jesus.

De goddelijke Leermeester kon ons onmogelijk een ander hart ter navolging voorstel-

len, dat naar zoo diepe vernedering verlangde als die, waarvan Zijn Hart ons een voorbeeld heeft gegeven, dat in plaats van te nemen wat Hem als God toekwam, datgene verkoos, waartoe een dienstknecht verplicht was, zooals het in de besnijdenis geschiedde; daarin immers onderwierp zich Jesus aan een voorschrift, dat was opgelegd aan Zijne dienaren, die Hem daardoor erkenden als hunnen God. En is de beoefening der deugd van nederigheid zoo hoog te schatten, dat Jesus zelf door Zijn voorbeeld in de besnijdenis ze ons heeft willen leeren, moeten wij dan van onzen kant voor die deugd geene hoogachting opvatten en ons niet opgewekt gevoelen om in die deugd zijne navolgers te zijn, om zoo doende onze dankbaarheid te toonen aan Zijn gezegend Hart, dat Hem aanspoorde, om ons ten koste van Zijn bloed, dat voorbeeld te geven?

O heilig Bloed van mijn Jesus, van mijn Verlosser, van mijn God en Meester, kostbaar Bloed, dat uit Zijn goddelijk Hart ontsprong, Prijs van mijne verlossing, Bloed, dat voor ons in de vernederende besnijdenis gedeeltelijk werd vergoten, eenige Balsem, die aan onze zwakke harten sterkte kan geven, wij bidden U, kom over onze harten, doordring ze, opdat ze, door U versterkt, eens voor goed de hinderpalen verbreken en de moeie-

lijkheden overwinnen, die hen tot hiertoe belet hebben om door de beoefening der nederigheid, gelijk te worden aan het allerne-derigst Hart van Jesus. Amen.

VIERDE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS BIJ DE OPDRACHT
IN DEN TEMPEL.

De profeet Malachias had aan de Israëlieten voorspeld: „De Heer, dien gij zoekt en de Engel des Verbonds, dien gij verwacht, zal in zijn tempel komen. Ziet hij komt.” Die Heer, die Engel des Verbonds, wiens komst de Israëlieten zoo vurig verbeidden, was geen ander dan de beloofde Messias, en die Messias was Jesus. Bij Jesus' opdracht in den Tempel werd die voorspelling vervuld. Jesus kwam bij die gelegenheid voor de eerste maal in den tempel van Jerusalem; die tempel was de Zijne, omdat het eeuwig Woord, dat zich toen onder de menschelijke gestalte kwam opofferen, daarin reeds sedert eeuwen als de eenige God werd aanbeden. Welke waren wel de gevoelens van het goddelijk Hart bij die gelegenheid? En vooreerst, hoe jubelde dat Hart, dat zoo vurig verlangde aan de harten der rechtvaardigen voldoening te schenken, nu het Hem eindelijk was gegeven, door de vervulling dier voorspelling de vurige wenschen te bevredigen der goede Israëlieten, die Hem zoo smachtend verwachten, en door de

vurigste beden Zijne komst afsmeekten. O hoe zoet was het voor dat Hart, toen het tusschen de armen van Simeon, dien heiligen grijsaard, mocht rusten, die het eerst in naam van gansch Israël het goddelijk kindje in Zijnen tempel ontving, en in Hem den lang verwachten Verlosser der wereld erkende. Simeon drukte Hem aan zijne borst, en voelde zijn hart door het Hart van Jesus in vuriger liefde ontvlammen. Om het Hart van Jesus nog meer voldoening te schenken, kwam op dat eigen oogenblik de profetes Anna in den tempel, die van heiligen ijver ontstoken overal de blijde tijding verspreidde: dat eindelijk de Verlosser van Israël was gekomen.

Maar het Hart van Jesus was niet bestemd om in Zijn sterfelijk leven vreugd te genieten, maar wel om te lijden; vandaar dat Zijn Hart nooit eene vreugde genoot, of Zijn Geest werd terzelfder tijd aan iets droevigs herinnerd. En hoeveel droevige gedachten deed niet diezelfde tempel, waarin Hij voor de eerste maal verscheen, bij Hem oprijzen. Dat volk, in wiens naam Hij door Simeon in dien tempel ontvangen werd, dat volk, dat over de blijde tijding Zijner komst, die uitging van den tempel, zoo groote vreugd gevoelen moest, dat volk, dat in dien tempel als Zijn God Hem vereerde, dat volk, dat Hij reeds vóór

Zijne Menschwording van uit dien tempel met zoo vele en zoo uitstekende weldaden had overladen, dat volk, dat Hij boven alle volken had uitgekozen om Zijne woonplaats op aarde in zijn midden te vestigen, datzelfde volk zou na ruim dertig jaren, in haat tegen Hem ontstoken, Hem vervolgen als een bedrieger, als een godslasteraar, als een bezetene, als een tooveraar, als een Samaritaan; datzelfde volk zou in dienzelfden tempel Hem komen opzoeken, met het snoode plan om Hem in die heilige plaats van het leven te berooven; en de priesters, die in dien tempel hunne heilige bediening uitoefenden, de opperpriesters, die voorzaten bij die bediening, zij zouden Hem voor hun onrechtvaardigen en heiligschendigen rechterstoel slepen, en Hem ter dood veroordeelen, omdat Hij naar waarheid verklaarde de Zoon Gods te zijn, en niet eer zouden zij hun boos opzet laten varen, vóór zij Hem aan een vreemd en gehaat volk hadden overgeleverd, en vóór zij Hem aan het kruis hadden zien nagelen en op den Calvarieberg sterven. Al die tooneelen rezen Jesus bij het aanschouwen van dien tempel voor den geest; en welk een harde slag was dit niet voor Uw liefderijk Hart, o mijn Jesus, dat zelfs Uwe vijanden en Uwe beulen beminde.

Wat ons echter het duidelijkst doet zien,

welke de gevoelens waren Zijns Harten bij dat bezoek in den tempel, en ons het best doet gevoelen die overgrootte liefde waarmede Hij ons beminde, *nimiam charitatem, qua dilexit nos*, is de opdracht die hij deed van zich zelve. Door de opdracht werd Hij plechtig aangeboden aan Zijn hemelschen Vader, als eene offerande, die opgedragen moest worden om Hem die voldoening te schenken, die Zijne rechtvaardigheid eischte tot kwijtschelding der belediging, die wij Hem hadden aangedaan door onze zonden. Door dat offer werd de Vader niet alleen met ons verzoend, maar nam ons ook aan als Zijne kinderen en als medeërfgenenamen van Jesus, Zijn eerstgeborene. Al was het van alle eeuwigheid vastgesteld, dat Jesus dat zoenoffer zou wezen, het was toch ingevolge van de voorkennis, die God van eeuwigheid had én van onze schuld, voor welke zulk een slachtoffer bestemd was, én van de vrije toestemming van Jesus, die geofferd wilde worden voor ons: Hij is opgeofferd, omdat Hij het zelf gewild heeft: *Oblatus est quia ipse voluit*. Isai. 53, 7. Maar hoe, o mijn God, en de zonden dan, die wij tegen U bedreven en voor welke Gij voldoening eischtet, waren zij niet insgelijks bedreven tegen Uwen Zoon? Was Hij niet zoowel als Gij de Beledigde en wij

de beledigers? En Hij, die door ons is beledigd, stemt er in toe om voor ons een slachtoffer te worden, Hij doet niets minder dan Zich zelve in onze plaats aan de gestrengeden Uwer rechtvaardigheid onderwerpen, en Gij, Zijn Vader, wordt voor Hem een gestrengte Rechter, terwijl Gij voor ons een barmhartige Vader wordt. Gij, o mijn Jesus! zeg Gij het ons zelf: wat heeft tot zoo edelmoedig offer U aangespoord? Maar Gij hebt het ons reeds gezegd door den mond van Uwen apostel: Christus heeft ons liefgehad, en zichzelf voor ons als een offer en slachtoffer Gode overgeleverd: *Christus dilexit nos, et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam Deo.* Ephes. 5, 2. Het was enkel uit overmaat van de liefde Uws Harten tot ons.

En evenwel hebben wij nog weinig gezegd. Immers gelijk de Apostel te recht opmerkt: de edelmoedige opdracht van Jesus bestaat niet enkel in die eenvoudige toestemming om voor ons geofferd te worden, maar in de opdracht van zichzelf, en door zichzelf, zoodat Hij tegelijkertijd en de offerande en de offeraar was van het offer, dat Hij op den vastgestelden tijd als Priester moest opdragen op den berg van Calvariën. Hij heeft zichzelf opgeofferd, zegt de Apostel op eene andere plaats. *Semetipsum obtulit.* Hebr. 9, 14.

O mijne ziel veronderstel eens dat gij in den tempel van Jerusalem geweest waart op het oogenblik toen Jesus daar werd opgedragen, en dat gij de goddelijke beminlijkheid van het Kindje Jesus had mogen aanschouwen, dat het Zijne teedere en liefdevolle oogjes op u had gevestigd gehouden en gij eindelijk uit Zijne daden nog meer dan uit Zijne woorden geleerd hadt, welke toen de gevoelens waren van Zijn Hart, zooals wij die hebben doen kennen, en zeg mij wat gij in dit geval wel zoudt hebben gezegd, van uwe hardheid jegens Hem, van uwe onverschilligheid om Hem te beminnen, wat van de moeielijkheid en den tegenzin, die gij gevoelt zoo vaak gij voor Hem het kleinste offer moet brengen, wat, in een woord van de geringe wederliefde, welke gij Hem toedraagt, die u zoozeer beminde? Maak dan toch eenmaal het vaste besluit om Hem eens voor altijd uw hart ten offer te brengen; Hij verlangt niets anders van u; om die genade te verkrijgen, smeeik Hem uit geheel uw hart:

Hart van Jesus, brandende van liefde voor ons,
Ontvlam ons hart van liefde tot U.

*Cor Jesu, flagrans amore nostri,
Inflamma cor nostrum amore tui.*

VIJFDE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS IN HET LAATSTE
AVONDMAAL.

In het Hart van Jesus te willen doordringen om de gevoelens te overwegen, waarvan het vervuld was bij het avondmaal, dat Hij op den vooravond van Zijn lijden met Zijne apostelen nam, zou niets anders zijn dan zich storten in een onmetelijken oceaan en zich daarin verliezen. De H. Joannes zelf, Zijn beminde leerling, de Apostel der liefde, die in het laatste avondmaal naast Jesus gezeten was en die met zijn hoofd op de borst van Jesus rustte, die Zijn Hart hoorde kloppen en op bovennatuurlijke wijze de gevoelens van dat Hart leerde kennen, heeft slechts vier woorden gebruikt om ons eenig begrip van die gevoelens te geven; Hij heeft de Zijnen ten einde toe liefgehad: *Suos in finem dilexit*. Jo. 13, 1. Maar die weinige woorden zijn zoo krachtig, dat zij ons genoeg doen begrijpen, dat de liefde van Jesus voor ons, dien avond haar toppunt bereikte.

Daar wij bijgevolg niet in staat zijn, ons

een denkbeeld te vormen van hetgeen op dat oogenblik omging in het Hart van Jesus, zoo kunnen wij niets beters doen, dan die woorden van den Apostel voor oogen te houden en daarbij die andere woorden te voegen, welke Jesus bij het begin van het avondmaal sprak, waardoor wij een klaar begrip van de eerste verkrijgen en welke beide samen genomen ons duidelijk doen inzien met hoeveel recht de II. Kerk getuigt, dat Jesus in het avondmaal de rijkdommen Zijner goddelijke liefde jegens de menschen, als het ware uitgestort heeft : *divitias divini sui erga homines amoris velut effudit.*

Terwijl Jesus met Zijne Apostelen Zich tot dit laatste Paaschmaal voorbereidde, gaf Hij een hevig verlangen Zijns Harten te kennen door deze woorden die Hij uitte : Met verlangen heb ik verlangd dit Paaschmaal met u te eten : *Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum.* Luc. 22, 15.

Niet ieder Paaschmaal zonder onderscheid kon voorzeker het voorwerp van zulk een hevig verlangen wezen; en de nadruk, die gelegd werd op de woorden : *dit Paaschmaal* geven duidelijk te kennen, dat dit Paaschmaal om eene bijkomende omstandigheid zoo hevig door Jesus verlangd werd. Na het vieren van dit Pascha, na dit avondmaal, moest on-

middellijk het lijden volgen, dat moest eindigen door den dood aan het kruis; en dat lijden en die dood waren van af den beginne, het voorwerp van het vurigst verlangen van Jesus geweest; dit verlangen toch gaf Jesus door die woorden te kennen, daar Hij onmiddellijk er bijvoegde: vóór dat ik lijde: *antequam patiar*. En van waar dan in het goddelijk Hart zoo hevig verlangen naar dat avondmaal? Dit heeft ons de H. Joannes gezegd; Jesus verlangde naar dit avondmaal omdat Hij daarin de Zijnen ten einde toe lief heeft gehad: *suos in finem dilexit*, Zijne liefde tot ons moest in dit avondmaal haar toppunt bereiken, Hij moest daarin het sterkst bewijs van Zijne liefde ons geven. En hoe dat? Door de instelling van het Allerheiligst Sacrament. Maar hoe! was dan niet het grootste bewijs van Jesus' liefde voor ons gelegen in Zijn lijden en sterven voor ons, in Zijn sterven aan het kruis? Laat ons verder overwegen en meer van nabij zien, welke wonderbare plannen het Hart van Jesus Hem ingaf, en die Hij door de instelling van het Sacrament der liefde heeft ten uitvoer gebracht.

Jesus stond op het punt om zich voor ons te slachtofferen en voor ons te sterven, dat was Zijn vurig verlangen; en daar het groot-

ste bewijs van liefde hierin bestaat, dat men zich ten offer bringe en sterve voor den beminde, werd Zijn Hart pijnlijk aangedaan bij de gedachte, dat Hij slechts een enkele maal dit zou kunnen doen; gaarne zoude Hij zijn teruggekomen om elk oogenblik voor ons te sterven, zoolang er menschen op deze wereld zouden zijn. Maar hoe was het mogelijk dien wensch te volbrengen? Zijn natuurlijk leven, dat Hij toen leefde, zou weldra eindigen, en moest door Zijn gelukkig leven worden gevolgd, dat eeuwig moest duren, en derhalve door den dood niet meer eindigen kon. Maar de liefde is vindingrijk en de goddelijke liefde is het op eene goddelijke wijze. In Zijne oneindige wijsheid vond Hij een ander leven, dat Hij door Zijne oneindige almacht voor zich en voor zich alleen schiep; een leven, met Zijn gelukkig leven bestaanbaar, en waarin Hij toch telkens voor ons ten offer kan worden gebracht; het sacramenteele leven namelijk, dat Hij in het Heilig Altaargeheim leeft, ja, dát leven leeft Hij voor ons, en Hij brengt zich voor ons waarlijk ten offer, door een waren sacramenteelen dood, dien Hij in het heilig Sacrament ondergaat. Wat de wezenlijkheid aangaat is het heilig Misoffer één en hetzelfde met dat van het kruis, het is één en dezelfde offerande, het is één en dezelfde

Offeraar. Zich voor ons te slachtofferen en voor ons aan het kruis te sterven was derhalve het grootste bewijs van Jesus' liefde voor ons, en tevens is het grootste bewijs dier liefde gelegen in de instelling van het Allerheiligste Sacrament, want dat offer is één en hetzelfde en verschilt slechts in de wijze waarop het gebracht wordt; 't offer dat Hij één maal bracht aan het kruis, brengt Hij elken dag duizende malen.

Maar een hart dat bemint met eene liefde, die niet haar eigen welzijn maar dat van den beminde beoogt, zooals Jesus' Hart ons hier op aarde beminde, is niet tevreden met enkel te beminnen, maar het wenscht en beijvert zich ook, dat de beminde door anderen worde bemind; en wie zou ons een denkbeeld kunnen geven hoe hevig die wensch was van dat zoo vurig minnende Hart? Deze gedachte brengt er ons toe om eene andere reden te ontdekken, waarom de Zaligmaker zoo vurig naar dit Paaschmaal verlangde. Nadat Hij het Heilig Sacrament had ingesteld en de voeten der apostelen gewasschen, hield Hij eene toespraak, die ons door den H. Joannes wordt medegedeeld; Hij sprak die uit als God-Mensch, en gaf ons daarin een gebod, dat Hij »Zijn gebod" noemde; het gebod namelijk van elkander te beminnen gelijk Hij ons heeft be-

mind: Dit is Mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijk Ik u heb liefgehad: *Hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos.* Jo. 15, 12. Dat het Hem gegeven mocht worden ons die onderlinge liefde ten plicht te maken, was voorzeker voor het liefderijk Hart van Jesus een ander voorwerp Zijner vurigste wenschen, daaraan kan slechts hij twijfelen, die of Jesus niet kent, of zich althans niet herinnert, dat Jesus is gekomen om het vuur der liefde onder de menschen te brengen, en dat Hij niets zoo vurig verlangt dan dat het worde ontstoken: Ik ben gekomen om vuur op de aarde te brengen; en wat wil ik, dan dat het ontstoken worde: *Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi ut accendatur.* Luc. 12, 49.

Maar indien Jesus wenschte dat in ons hart het vuur der liefde zou branden, gelijk in het Zijne, waarom heeft Hij dan dat gebod niet eerder dan in het laatste uur Zijns levens gegeven? Behalve andere redenen, die daarvoor bestaan, zult gij het gemakkelijk begrijpen, mijne ziel, zoo gij aandachtig overweegt, hoe nuttig het was en hoe geheel overeenstemmend, met de neiging van Jesus' Hart, dat Hij op één en hetzelfde uur, én het Heilig Sacrament instelde, én ons het gebod gaf, van elkander te beminnen, gelijk Hij ons

bemind heeft en hoe het samentreffen van deze twee uitwerksels der liefde, te weten de instelling van het Allerheiligste Sacrament en het opleggen van dit gebod, er toe bijdraagt om ons dat gezegend Hart, hoe langer hoe beter te leeren kennen.

O goddelijk Sacrament! o broederlijke liefde! O onuitsprekelijk geheim! O gebod van een God-Mensch! O Hart van Jesus, de bron van beide! O liefde, die beide heeft uitgedacht! O Jesus, die beide mij hebt geschonken, en door ze mij op dat uur, vóór Uwen dood te schenken, mij hebt getoond hoezeer U beide ter Harte gaan: dat wij namelijk én het Heilig Sacrament, én het gebod der liefde op den hoogsten prijs zouden stellen, wat beide reeds door zich zelve verdienen, maar daarboven nog wijl Gij ze ons bij uiterste beschikking hebt willen achterlaten als een geschenk en als een onderpand der liefde, van een God, die voor ons aan het kruis is gestorven. O mijne dierbare Jesus! geef mij dat ik dikwijls en met behoorlijke gesteltenis U ontvangende in Uw Sacrament van liefde, daardoor in mijn hart meer en meer het vuur Uwer geliefkoosde deugd, het vuur der reinste liefde ontsteke, en mij daardoor versterke om altijd beter Uw nieuw gebod te volbrengen, daar dit, gelijk Gij zelf hebt gezegd, het bijzondere kenmerk

Uwer leerlingen is : Hieraan zullen allen erkennen, dat gij mijne leerlingen zijt, zoo gij liefde hebt tot elkander : *In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem.* Jo. 13, 35.

ZESDE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS IN GETSEMANI.

De tijd was eindelijk daar, waarop Jesus het werk moest voltooien, waarvoor Hij gekomen was, om namelijk door het offer van Zijn leven, dat Hij onder de wreedste pijnen en de diepste vernedering aan het kruis voor ons gaf, van de eeuwige vervloeking ons te verlossen; dat wil zeggen, dat het uur was gekomen, waarop Zijn Hart ten volle bevredigd zou worden, daar Zijne liefde nu alles ten uitvoer kon brengen, wat Hij sinds Zijne menschwording verlangd had. Dat verlangen was in Jesus' Hart zoo vurig, dat Hij niet kon dulden, dat de verrader Hem voorkwam: daarom sprak Hij tot Zijne leerlingen die edelmoedige woorden: Staat op, laat ons gaan: *Surgite eamus* Matth. 26, 46. en Hij begaf zich rechtstreeks naar Getsemani, om zich daar vrijwillig in de handen Zijner vijanden over te leveren, wel wetende dat het verraad op die plaats moest worden gepleegd. Zoodra Hij daar was aangekomen, gaf Hij den vrijen loop aan de natuurlijke gevoelens Zijner al-

lerheiligste menschheid, en op datzelfde oogenblik begon in Zijn Hart die allerhevigste storm, die ontstond door den strijd, die daarin gevoerd werd, van den eenen kant door Zijn onwrikbaren wil, die vast had besloten te gehoorzamen aan Zijn hemelschen Vader en het werk onzer verlossing te volbrengen door het aannemen van lijden en dood, en van den anderen kant door den natuurlijken afkeer, dien Hij van dat alles gevoelde. Zoodat het teedergevoelig Hart van Jesus door zulk een onverklaarbare angst werd gedrukt, dat Hij zich uitte in die smartvolle klacht: *Mijne ziel is bedroefd tot den dood toe: Tristis est anima mea usque ad mortem.* Matth. 26, 38.

Doch de liefde gedoogde niet dat Jesus te midden van dien verschrikkelijken storm van Zijn Hart ons zoude vergeten en dien tijd zoude laten voorbij gaan zonder ons nuttig te zijn, en daarom leerde Hij ons in dien hevigen storm het eenige heelmiddel kennen in de smarten waardoor onze ziel wordt gekweld, en tevens de wijze waarop dit middel door ons moet aangewend worden. Dit middel is het gebed, maar een gebed dat gedaan wordt gelijk Jesus het toen deed, maar een gebed 't welk geschiedt in navolging van dat, waarvan Jesus ons toen het voorbeeld heeft gegeven. Hij gebruikte dat middel, niet uit

noodzakelijkheid, maar Hij bad tot onzer onderrichting; daarom begon Hij te bidden, keerde ten tweede en ten derde male terug tot het gebed en volhardde daarin langen tijd; en ofschoon onder het bidden, (dit behoort men vooral te bemerken), de smarten voortdurend vermeerderden, zoodat Hij eindelijk in doodstrijd geraakte en een bloedig zweet uit Zijne aderen geperst werd, zoo bleef Hij toch volharden in het gebed tot op het oogenblik, dat Hij, wetende dat Judas naderde om zijn verraad te voltrekken, van de aarde zich oprichtte om hem te gemoet te gaan.

En welk was dat gebed? Dringen wij met onze godvruchtige beschouwing door tot in het Hart van Jesus, waaruit dat gebed voortkwam, tot in het Hart van den lijdenden Jesus, die bidt, en zien wij wat daar omgaat in het Hart van den biddenden Jesus. Jesus gevoelde een afkeer van den bitteren kelk, die Hem aangeboden werd door Zijn hemelschen Vader; maar Hij bemint Zijn Vader, die dien kelk Hem aanbiedt, maar Hij bemint ons, voor wier heil Hij dien moest drinken; Hij zou, ware zulks mogelijk geweest, het eene zoowel als het andere hebben gewild, én verschoond blijven van dien bitteren drank, én door ons te verlossen den wil van Zijn Vader volbrengen, van daar streden, in Zijn Hart die afkeer en

die liefde; maar het was niet anders mogelijk, in het Hart van Jesus moest de liefde overwinnen. Daarom bad Hij wel, dat die bittere kelk mocht weggenomen worden: Mijn Vader! indien het mogelijk is, laat deze kelk mij voorbijgaan: *Pater mi, si possibile est, transeat a me calix iste.* Math. 26, 39. maar aanstonds voegt Hij er bij: Doch niet mijn, maar uw wil geschiede: *Verumtamen non mea voluntas, sed tua fiat.* Luc, 22, 42.

En dat *fiat, uw wil geschiede*, was niet enkel eene uitdrukking, waardoor Hij te kennen gaf, dat Hij Zich van ganscher Harte aan den wil van Zijn Vader onderwierp, maar dat was tegelijkertijd eene allervurigste bede, dat die wil mocht worden volbracht, en een allerduidelijkst bewijs, waardoor Hij toonde, dat in Zijn Hart de natuurlijke afkeer van het lijden en van den dood waren overwonnen door het verlangen, om dat alles te lijden uit liefde tot ons.

O mijn God! hoeveel heeft zulk eene overwinning aan Uw goddelijk Hart niet gekost! En hoezeer werd die afkeer van het nabijzijnde lijden niet vermeerderd, en derhalve moeielijker te overwinnen, door eene omstandigheid die nooit naar waarde geschat wordt. Het lijden en den dood moest Jesus aannemen, niet slechts voor hen, die zich ten min-

ste Zijner liefde niet onwaardig hadden gemaakt, maar Hij moest die aannemen voor geheel het menschelijk geslacht, en onder die menschen telde Jesus meer vijanden dan vrienden. En Hebt Gij ons dan niet gezegd, o goddelijke Leermeester, dat de heldhaftigste daad der liefde daarin bestaat, dat men zijn leven geeft voor zijne vrienden? Niemand heeft grooter liefde dan deze, dat men zijn leven geeft voor zijne vrienden: *Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.* Jo. 15, 13. Zoo hebt Gij gesproken, mijn Jesus! maar door Uw voorbeeld hebt Gij Zelf ons getoond, dat de liefde zoo sterk is, dat zij eene daad kan stellen, die oneindig veel heldhaftiger is, door dat men namelijk zijn leven geeft voor zijne vijanden. Zulk eene daad hebt Gij gesteld, o mijn Jesus! toen Gij daar badt in Getsemani; door Uw *fiat*, waartoe Uwe liefde U noopte, die zich uitstreckte tot Uwe vijanden. Gedurende dien inwendigen strijd, waardoor Jesus thans werdgefolterd, zag Hij duidelijk voor Zijnen geest in al hare afschuwelijkheid en helsche boosheid, die tallooze menigte van zonden, waarmede de menschen Zijne liefde beantwoorden, die niet ophouden Hem te beleedigen, en dat niet slechts uit lichtzinnigheid en natuurlijke zwakheid in het bestrijden van de

booze neigingen des harten, maar uit kwaden wil, daar zij openlijk als verklaarde vijanden tegen Hem optreden. Wie zou dus in staat zijn te zeggen, wat op dit gezicht een Hart als het Hart van Jesus gevoelde. En in weerwil van dat alles kon Jesus Zijne liefde niet weigeren, zelfs niet aan die monsters van ondankbaarheid, en daarom Zijn afkeer overwinnend, stemde Hij er in toe om ook voor dezen te lijden en aan het kruis te sterven; en niet slechts stemde Hij toe, maar daar Hij wist, dat dit de wil was van Zijn hemelschen Vader, smeekte Hij vurig dat dit alles, ook in weerwil van den afkeer Zijner menschelijke natuur, mocht geschieden: Doch niet mijn, maar Uw wil geschiede: *Pater, non mea voluntas, sed tua fiat.*

Ach mijn Jesus! hoeveel heeft die daad U gekost, hoeveel de overwinning, die de liefde in Uw Hart over den afkeer behaalde, dien Gij gevoeldet om U te offeren, en te offeren zelfs voor Uwe vijanden; hoeveel die liefde, waarvan Gij ook voor dezen ontvlamd waart; hoeveel heeft U dat *fiat* gekost, dat *fiat* zoo heilzaam voor ons? O! het is duidelijk door den doodsstrijd, waarin Gij verviel, en door het bloed, dat Gij zweettet, waardoor de aarde gedrenkt werd. Maar dat bloedig zweet werd niet slechts veroorzaakt door dien inwendigen

strijd, waardoor Jesus' Hart werd gefolterd, ook voor een gedeelte en wel voor zijn grootste gedeelte door het vooruitzicht van onze zonden, die helaas! dat lijden nog pijnlijker maakten en wel door eene drievoudige smart: én door de belediging, die God den Vader door de zonde wordt aangedaan, én door de ondankbaarheid, welke wij jegens Jesus door de zonde betoonen, én door de schuld, waarmede wij ons zelve door de zonde beladen. Ja, dat vooruitzicht was pijnlijker voor Jesus dan al Zijn lijden te zamen, daardoor werd het meest Zijn doodsangst bevorderd, dat was, meer dan al het overige, oorzaak van het bloedzweeten van Jesus.

Mijne ziel! terwijl Jesus in Getsemani in doodsstrijd verkeerde en met een bloedig zweet was bedekt, waart gij in Zijn Hart, Hij zag u, Hij beminde u. Maar zag Hij u misschien onder het getal van diegenen, welke de oorzaak waren van dien verschrikkelijken strijd in Zijn Hart, van dien doodsangst, van dat bloedige zweet? Beminde Hij u misschien met die overmatige liefde Zijns Harten, die niet gedoogde, dat Hij Zijne liefde aan iemand, ook niet aan Zijne vijanden zou weigeren? En al zijt gij thans niet zoo schuldig, zijt gij het misschien niet vroeger geweest? Gelukkige Ziel, indien Gij ontkennend kunt

antwoorden; en opdat gij altijd zoo antwoorden kunt, denk dikwijls aan Jesus, die voor ons in doodsstrijd geweest is, die voor u bloed heeft gezweet; Zijn Heilig Hart zij steeds voor u een veilig toevluchtsoord tegen al hetgeen u zou kunnen beletten om altijd in waarheid te zeggen: Mijn beminde behoort mij en ik behoor mijn beminde: *Dilectus meus mihi et ego illo*: Cant. 2, 16.

ZEVENDE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS BIJ DE VEROORDEELING.

Het Allerheiligste Hart van Jesus was voor alle aandoeningen vatbaar, waaraan het menschelijk hart is onderworpen, met dat verschil echter, dat in het Hart van Jesus die aandoeningen nooit, gelijk het in ons zoo dikwijls geschiedt, de rede voorkwamen, en daarenboven niet ontstonden, dan afhankelijk van Zijn wil. In Zijn lijden liet Jesus haar den vrijen loop om Zijn Hart door al die pijnlijke indrukken te kwellen, die daarin werden veroorzaakt door die valsche beschuldigingen, die tegen Hem ingebracht werden. Overwegen wij, van hetgeen Jesus onder dit opzicht te lijden had, dat gedeelte, waaraan Hij Zich onderwierp toen Hij eerst door het Sanhedrin, dan door het volk en eindelijk door Pilatus ter dood werd veroordeeld.

Slechts hij, die het heeft ondervonden, is in staat om de wreede smart te begrijpen, welke iemand gevoelt, die het onschuldig slachtoffer is van de afgunst en den haat van verbitterde vijanden, en door hunne overmacht zóó wordt overmeesterd, dat allen uit een mond de doodstraf tegen hem uitspreken. Zulk een slag trof Uw Hart, o onschul-

dige Jesus! toen Gij voor den rechterstoel van Caïphas en zijn goddeloozen raad, al die rechters, door afgunst aangehitst, en die in weerwil van al hun pogen niet een enkel waar getuigenis tegen U hadden gevonden, tenzij Uwe verklaring, dat Gij zijt, die Gij zijt, namelijk de Zoon Gods, eenstemmig hoordet uitroepen: Hij is des doods schuldig: *Reus est mortis*. Matth. 26, 66. Ach, mijn Jesus! ja Gij waart des doods schuldig, niet om Uw eigen schuld, maar om de mijne, die Gij volgens het verlangen Uws Harten op U hadt genomen, om die uit te wischen door Uw pijnlijken dood, en mij te bevrijden van den eeuwigen dood, dien ik verdiend had, en waardoor verdiend? Omdat ik U had beleedigd, U mijn Heer en mijn Meester. Aan Uw Heilig Hart heb ik het te danken, dat Gods oneindige barmhartigheid tegen U, dien ik zoozeer heb beleedigd, dat: *Reus est mortis*, heeft uitgesproken, want die uitspraak was door Gods gerechtigheid tegen mij reeds gedaan, omdat ik U had beleedigd.

Een hart, dat bemint, gevoelt nooit zoo vele en zoo hevige smarten, dan wanneer aan die liefde niet wordt beantwoord. Maar als hij, die bemint, wel verre van wederliefde te ontvangen, slechts een voorwerp van beschimping en haat is van den kant

des beminden, hoe wreed wordt daardoor die smart. Zij verandert in hevige foltering, wanneer de ondubbelzinnigste liefde, die eerst heerschte in het hart des beminden, door gevoelens van haat en van nijd wordt verdrongen. Die smart en die foltering met nog vele andere pijnen kwelden het liefdevolle hart van den lijdenden Jesus.

Slechts weinige dagen te voren was Hij, bij Zijn zegevierendende intocht in Jeruzalem door datzelfde volk met vreugde ontvangen, en juichten en jubelden de scharen om de komst van Hem, dien zij voor den langverwachten Messias erkenden; en diezelfde menigte, welke Hem eenige dagen te voren het blijde Hosanna had toegezongen en Hem als den Zoon van David, als haren Koning, als den Afgezant des Heeren begroet had, heeft hare liefde veranderd in haat; stelt Hem achter een boosaardigen moordenaar en gaat zoover dat zij in woede tegen Hem uitroept: Hij worde gekruisigd: *crucifigatur*. Hoe diepe wonde die kreet toebrengt aan het Hart van Jesus, kan slechts eenigszins worden begrepen door hem, die iets dergelijks heeft moeten verduren.

Wat zegt gij, mijne ziel? welke gevoelens dringen zich op aan uw geweten bij het hooren van dat *crucifigatur*? Kunt gij bij het

beschouwen van dien wreeden slag, die daardoor aan het Hart van Jesus wordt toegebracht, in waarheid zeggen, dat gij daaraan geen deel hebt gehad? Herinner u, mijne ziel, hoe gij altijd het voorwerp der vurigste liefde van dat Hart zijt geweest, en hoe dat Hart brandde van verlangen, Zijne liefde door wederliefde beantwoord te zien; maar herinner u tevens, dat uwe zonden oorzaak zijn geweest van den dood van Jesus, van Zijn dood aan het kruis en dat gij bijgevolg, zoo dikwijls gij zondigdet, u aangesloten hebt bij de trouwelooze Joden, en met hen, zoo niet met woorden, dan toch zeer zeker nog erger door uwe daden hebt uitgeroepen: *crucifigatur*. Jesus heeft op dat oogenblik duidelijk onder al die overige stemmen ook de uwe gehoord, en uw moordkreet, niet minder dan die der anderen, heeft het Hart van Jesus doorboord, en was oorzaak van die verschrikkelijke smart, die wij overwogen.

Nadat het Sanhedrin Jesus had veroordeeld en het volk Zijn kruisdood geëischt had, moest de Romeinsche Landvoogd het eindvonnis nog tegen Hem uitspreken; en die uitspraak, reeds in zich zelve zoo pijnlijk, werd gegeven op eene wijze, die ze voor het Hart van Jesus, zoozeer reeds gefolterd, nog smartelijker maakte. Pilatus, op zijn rechterstoel ge-

zeten erkende plechtig de onschuld van Jesus er bijvoegende, dat hij niet schuldig was aan het bloed van dien rechtvaardige; dit gaf aanleiding tot eene nieuwe wond, die het Hart van Jesus werd toegebracht; immers op die betuiging des rechters gaf het geheele volk onder luid geschreeuw ten antwoord: »Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen.» Hoe smartelijk wordt het hart getroffen van een vriend, wanneer hij ziet, dat de beminde het geschenk verstoot, dat hij hem aanbiedt! en hoeveel pijnlijker is het, wanneer dat geschenk wel verre van welgevallig te worden aangenomen, met verachting en ondubbelzinnige teekenen van versmading en hoon den gever naar 't hoofd wordt geslingerd! En wat zal het zijn, indien het een geschenk is van oneindige waarde? En wat, indien van het aannemen van dat geschenk, het geluk van hem, die het verwerpt, afhankelijk is? Wat, indien hij, die het verwerpt, de verwensching uitspreekt tegen zich zelve, dat het geschenk moge strekken tot zijn eigen verderf? En ziedaar de wond, die door dat geschreeuw in het Hart van Jesus geslagen werd. Dat Hart brandde van verlangen om voor hen, zoowel als voor alle andere volken, de eeuwige zaligheid te verwerven, tot dat doel bood Jesus hun den oneindigen prijs aan van

Zijn bloed, en zij riepen datzelfde bloed tot hunne eeuwige vervloeking over hun hoofd? Ach, mijn Jesus! om zich een denkbeeld te vormen van hetgeen er op dat oogenblik in Uw Heilig Hart omging, moest men kunnen afmeten de onmetelijke liefde Uws Harten.

Elk doodvonnis doet van zelf pijnlijk aan; die smart wordt op zijn minst nog verdubbeld, indien hij, die veroordeeld wordt, zich van zijne onschuld bewust is; maar wordt zijne onschuld erkend en openlijk uitgesproken door dienzelfden rechter, die hem veroordeelt, hoe groot wordt in dat geval de smart des onschuldig veroordeelden? Waar zal men derhalve iets vinden, dat vergeleken kan worden met de smart, die het Hart van Jesus gevoelde, toen Hij de uitspraak van Pilatus vernam, die hierop neêrkwam: Jesus is onschuldig, en evenwel zal Hij sterven aan het kruis. En toch, Jesus moest onschuldig, ja de onschuld zelve wezen; dat was eene noodzakelijke voorwaarde, opdat het offer, dat Hij bracht van Zich Zelfen, der goddelijke rechtvaardigheid, aan wie het werd aangeboden, welgevallig kon zijn. Jesus verlangde niets zoo zeer dan Zich aan de goddelijke rechtvaardigheid als een offer voor onze verlossing op te dragen en dat verlangen van Zijn Hart had een grooter kracht om Hem onschuldig

voor ons te doen sterven, dan de smart, die Hij over dat onrechtvaardig vonnis gevoelde, om Hem te bewegen van Zich, almachtig als Hij was, aan dat vonnis te onttrekken. Daarom dacht Hij veel meer aan Zijn eeuwigen Vader, die daar in den hemel wachtte op de ten offerbrenging van Zich Zelfen voor ons, dan op den rechter Pilatus, die het vonnis uitsprak; en niet Pilatus, maar Zijn eigen Hart, dat nooit was verzadigd van liefde en lijden, dwong Hem tot dat offer en uit vrijen wil leverde Hij Zijne ziel aan den dood: *Tradidit in mortem animam suam*. Isai. 53, 12.

Mijn Jesus! onschuldig slachtoffer, die voor mij, door Uwe liefde tot mij zijt geslachtofferd, wanneer zal het mij eindelijk worden gegeven, dat ook ik aan U, door mijne liefde tot U, ten offer (helaas! mocht ik kunnen zeggen een onschuldig offer) worde gebracht?

Maar hoe! kan ik hopen, dat zulk een offer U welgevallig zou wezen? Wie daaraan zou twifelen, lieve Jesus! zoude een te groot onrecht doen aan Uw Hart. En ontbreekt mij de onschuld, geef mij dan, ik bid U, eene ware boetvaardigheid en ik ben overtuigd dat »Gij, o God, een vermorzeld en ootmoedig hart niet zult versmaden." *Cor contritum et humiliatum, Deus non despicias*. Ps. 50, 19.

ACHTSTE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS ONDER HET KRUIS.

Een ieder kan licht begrijpen, hoe benauwd het hart van den armen ter dood veroordeelde moet slaan, op het oogenblik, dat hij voor het eerst den schandpaal aanschouwt, waaraan hij zijn leven moet eindigen. Dat het Hart van Jesus door zulk eene allerwreedste smart werd gefolterd op het gezicht van het kruis, zullen wij gemakkelijk gelooven, wanneer wij ons herinneren, hetgeen reeds gezegd is, dat Jesus gedurende Zijn lijden alle smarten heeft willen verduren, welke door de aandoeningen in de menschelijke natuur plegen veroorzaakt te worden; anders toch zou het woord van den H. Paulus geen waarheid bevatten: Want wij hebben geen Hoogepriester, die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden: *Non enim habemus pontificem, qui non possit compati infirmitatibus nostris.* Hebr. 4, 15; en dat Hij is geweest: Die in alles beproefd is geworden, gelijkerwijs als wij, zonder zonde:

tentatum per omnia pro similitudine absque peccato. Ibid.

Deze opmerking is van het grootste belang en wij mogen die nooit uit het geheugen verliezen, zoo dikwijls onze arme harten worden gedrukt onder den last van kruisen en lijden. Want het is niet onmogelijk, dat wij om het lijden van ons hart te verzachten onze oogen naar het Hart van den gekruisten Jesus wenden, en door dit middel toch niet krachtadig worden geholpen, omdat wij, gewoon in Jesus den Zoon Gods te beschouwen, om het geloof zelf aan de godheid van Jesus, niet genoeg letten op het waarachtig en wezenlijk lijden, dat Jesus Hart niettegenstaande Hij God was, verduurd heeft.

Inderdaad het Hart van Jesus, toen Hij den zwaren last des kruises op Zijne schouderen nam, heeft al het bittere daarvan gevoeld; ook dat lijden, zoowel als ieder ander lijden, heeft Jesus willen verduren om ons te verlossen; maar behalve dat algemeene doel had Hij nog een bijzonder; onze allerwijste Leermeester en goedertierenste Geneesheer kende van den eenen kant de zwakte en de lauwheid van ons hart, dat een bijna onoverwinnelijken afkeer gevoelt van den last van een kruis, en van den anderen kant wist Hij, hoe noodig het voor ons is, het kruis te

dragen, en welke oneindige schatten aan het dragen van het kruis zijn verbonden; daarom wilde Zijn Hart aan ons hart een voorbeeld geven, opdat bij het gebruik van dat krachtige middel ons geduld en onze edelmoedigheid niet zouden verminderen door te denken dat Jesus, die het kruis droeg, God was, als hadde Hem Zijne godheid belet, om in Zijn Hart alle smarten te gevoelen.

O Harten! die met een kruis zijt beladen, ziet daar, zoo gij het weet te gebruiken, het troostmiddel in uw lijden: het Hart van Jesus, met Zijn kruis beladen, biedt het u aan. Ook Zijn Hart werd onder het kruis gedrukt, en zou Zijn voorbeeld dan de kracht niet hebben, om u uw kruis met geduld te doen dragen? Uit liefde tot u, wilde Zijn Hart dat zware kruis op zich nemen, en zoude Zijn voorbeeld niet voldoende zijn, om u uw kruis uit liefde tot Jesus edelmoedig te doen torschen? Luistert naar de stem van Jesus, die gebukt onder den zwaren last van Zijn kruis, u als met het Hart op Zijne lippen de zoete uitnoodiging herhaalt: Komt tot mij, allen die vermoeid en beladen zijt, en ik zal u verkwikken: *Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos.* Matth. 11, 28. Komt tot mij, komt allen, hoe velen gij ook zijn moogt, die

vermoed zijt onder den last van uw kruis, komt tot mij, ik zal u verkwikken. En die verkwikking zal Hij u geven, én door u aan te moedigen met u te wijzen op het voorbeeld van Zijn allerverduldigst Hart, én door u te versterken met de genaden, die overvloedig stroomen uit Zijn Hart, dat door Zijn lijden eene onuitputtelijke bron van genaden is geworden.

Maar hij zoude blijk geven van wel weinig het Hart van Jesus te kennen, die zou denken dat het gezicht van het kruis voor dat bewonderenswaardige Hart alleen oorzaak van smart was, en niet tevens van vreugde en blijdschap bij het zien van die oneindige goederen, die daaruit voor ons zouden voortvloeien. Het kruis moest, wel is waar, het werktuig worden van Jesus' tijdelijken dood, maar daardoor juist moest het ook het werktuig worden van ons bovennatuurlijk en eeuwig leven. Op het kruis moest Jesus, die het Leven is, *Ego sum vita*, den dood ondergaan, maar door Zijn dood moest Hij het Leven voor ons uit het kruishout doen voortspuiten; in dien zin zingt de Kerk, dat het Leven den dood onderging, en de dood het Leven voortbracht » *qua vita mortem pertulit, et morte vitam protulit*. In één woord, door het kruis en aan het kruis moest Jesus het groote werk

voltooiën, waarvoor Hij gekomen was: de verlossing van het menschelijk geslacht, dat wil zeggen volgens den Apostel: het vonnis van onze veroordeeling verscheuren en vernietigen, door het te nagelen aan het kruis, (Col. 2, 14.) en aan het kruis moest Hij, beladen met al den buit van Zijne en onze vijanden, over hen zegepralen, en Zijne eeuwige heerschappij beginnen, waaraan Hij ons allen deelachtig wil maken. *Dominus regnavit a ligno.* (Vexilla regis prodeunt.)

Jesus voorzag ook dat het kruis, voor het toppunt van schande tot dien tijd gehouden, weldra, door de aanraking Zijner heilige leden, door Zijn bloed, en door Zijn dood veredeld en geheiligd, een voorwerp van vereering voor alle volken zou worden, en dat zij al hun heil zouden verwachten van het kruis; dat alles en nog veel meer bedacht Jesus onder het kruis, en hoe zou Zijn Hart Zich dan niet hebben verblijd? En daar door dat alles ons heil en ons eeuwig geluk werd bewerkt, daarom vermocht de liefde in Zijn Hart veel meer om Hem het kruis zoet en dierbaar te doen zijn en met vreugde te doen dragen, als het voorwerp en de vervulling van al zijne wenschen, dan de wreede last van het kruis om het Hem pijnlijk te maken,

Hoezeer Jesus het kruis beminde en nog

voortdurend bemint, leerde Hij Zelf ons, toen Hij aan de zalige Margaretha Maria verscheen, en Zijn Hart haar vertoonde, geheel van vlammen omgeven, terwijl een kruis zich uit zijn midden verhief, gelijk het op de afbeelding voorgesteld wordt, waaronder wij Zijn Heilig Hart op onze altaren vereeren. Van een vriend plegen wij te zeggen, dat hij den beminde in het midden zijns harten draagt, en van den beminde, dat hij het hart van zijn vriend bezit en beheerscht; en die spreekwijze geeft ons de uitlegging van dat zinnebeeld aan; Jesus heeft Zijn dierbaar kruis in het midden Zijns harten gevestigd, en het kruis, dat daarin is voorgesteld, vertoont zich aan ons in het bezit van Zijn Hart: gelijk Jesus heerscht op het kruis, zoo zetelt het kruis als heerscher op het Hart van Jesus.

O mijn Verlosser! ik weet niet wat Gij meer zijt, of liefdevol, of liefdewaardig, maar hoedanig is toch dat Hart, dat gij in Uw binnenste draagt? Een Hart, dat, terwijl het zucht onder het kruis en er al het bittere van gevoelt, datzelfde kruis toch lief heeft, omdat het de bron van ons heil is! Een Hart, dat zich verblijdt over hetgeen smart baart, omdat Zijne smart onze eeuwige vreugde moet voortbrengen! Maar hoe moet het hart genoemd worden, in mijn binnenste

besloten? Een hart, dat, wanneer er spraak is van kruisen, zoo weinig de kracht van Uw voorbeeld gevoelt, terwijl Gij met het kruis beladen ons toeroept: Komt allen tot mij, *Venite ad me omnes*. Zulk een voorbeeld nogthans moest meer dan voldoende zijn, niet alleen om ons hart aan te zetten, maar om het te dwingen, om toch eenmaal, niet slechts edelmoedig den afkeer te overwinnen en den last van het kruis te beproeven, maar ook om, overtuigd dat ons kruis slechts eene geringe deelneming is aan het Uwe, te kunnen zeggen in alle oprechtheid: Van mij zij het verre te roemen, dan in het kruis van onzen Heer Jesus Christus: *Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi*. Gal. 6, 14.

O mijn Jesus, schiet van uit Uw Hart een dier liefdestralen in mijn hart, die er de liefde in ontsteke voor het kruis, voor mij zoo noodzakelijk. O mijn ellendig hart! zoo koud, zoo ongevoelig, begrijp toch eindelijk, dat de liefde voor het kruis noodzakelijk voor u is. Verlangt gij dat Jesus mij opneme onder het getal Zijner volgelingen, dan moet ik het kruis op mij nemen en u zijn last doen gevoelen: Indien iemand mijn volgeling wil wezen, hij neme zijn kruis op: *Si quis vult post me venire, tollat crucem suam*. Matth. 16, 24. Weiger ik het kruis te dragen, dan ben ik niet

waardig dat Jesus mij voor een der Zijnen erkenne: Wie zijn kruis niet opneemt en mij volgt, is mijner niet waardig: *Qui non accipit crucem suam, et sequitur me, non est me dignus.* Matth. 10, 38.

Verschrikkelijke keuze! Denk er over na, mijne ziel, maar denk er ernstig over na en maak het besluit: Laat ons gaan, opdat wij met hem sterven: *Eamus et nos, ut moriamur cum eo.* Jo. 11, 16.

NEGENDE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS AAN HET KRUIS.

Jesus aan een kruis! De oneindige Majesteit aan een schandpaal! Een God als een boosdoener tusschen boosdoeners daaraan hangende en genageld! En waarom dat? Omdat de liefde Hem daartoe dwong, omdat anders Zijn Hart niet voldaan was. Zoover dan, o onverzadelijk Hart! heeft U Uwe liefde tot het lijden gebracht! Zoo zijn dan Uwe wenschen vervuld! Gij zijt aan het kruishout geklonken om voor ons heil Uw leven te offeren. Aan geen mensch, aan geen engel is het gegeven volmaakt te beschrijven, wat er omging in het Hart van Jesus, terwijl Hij hing aan het kruis: God alleen kan het begripen. Vergenoegen wij ons dus, met het opmerkenswaardigste te beschouwen, van hetgeen zich uitwendig voordoet.

Te zeer ging Jesus het gebod ter harte, dat Hij *Zijn gebod* noemde, en dat wel het gebod van Zijn Hart kan worden genoemd, terwijl het door het Hart Hem werd ingegeven en met den aard van dat Hart in volkomen overeenstemming was, het gebod name-

lijk van elkander te beminnen gelijk Hij ons bemint, welks onderhouding Hij wilde, dat wij ook tot het beminnen onzer vijanden uitstrekken zouden. Dat gebod ging Jesus te zeer ter Harte, dan dat Hij had kunnen nalaten, het ons in te prenten van af het kruis, in die laatste stonde Zijns levens. En Hij prentte het ons ook in, door ons het schitterendste voorbeeld te geven van de wijze, om het te volbrengen. Ja! ons dat voorbeeld te geven was de eerste gedachte van den gekruisigden Jesus. De grootste daad van vijandschap, die men kan stellen, is iemand van het leven te berooven, en die vijandschap toont zich hierin te wreeder, naarmate de moord oponmensche-lijker en schandelijker wijze gepleegd word. Met Jesus aan het kruis te nagelen, bedreven Zijne vijanden de grootste belediging, die Gode ooit aangedaan is, of ooit kan aangedaan worden; en ziet, op het oogenblik, waarop zij dien godsmoord bedreven, dacht Jesus niet eens aan de rechtvaardige wraak, die Hij op datzelfde oogenblik had kunnen nemen tegen Zijne vijanden. Neen, Zijn Hart wist niet, wat het is, zich te wreken, maar het wist wel, wat het is Zijne vijanden te beminnen en hun te vergeven; en hangende aan het kruis wendde Jesus Zich tot zijn hemelschen Vader om Hem vergiffenis te vragen voor

Zijne vijanden, en om die te verkrijgen, bracht Hij ter hunner verontschuldiging hunne onwetendheid in: Vader vergeef hun! want zij weten niet wat zij doen: *Pater, dimitte illis; non enim sciunt quid faciunt.* Luc. 23, 34.

Welaan dan, Christen ziel, indien gij een vijand hebt, iemand die u heeft beledigd, vergelijk hem met de vijanden van Jesus; vergelijk de beledigingen, die hij u aandeed, met de beledigingen, die Jesus van de Zijnen ontving, en gevoelt gij haat in uw hart, zoo verschillend van het Hart van Jesus, sluit dan uwe ooren voor deze woorden, die Hij sprak: Doch ik zeg u: hebt uwe vijanden lief, doet wel aan die u haten: *Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos.* Matth. 5, 44. Weiger dan Zijn gebod te volbrengen, weiger dan Hem, den Gekruisigden na te volgen, weiger vergiffenis te schenken.

Jesus was gekomen om de zondaren tot bekeering te roepen, dat zegt Hij ons Zelf: Ik ben gekomen om zondaars tot boetvaardigheid te roepen: *Veni vocare peccatores ad poenitentiam,* Luc. 5, 32. En om voor hen bekeering, en vergiffenis hunner zonden te verwerven, offerde Hij Zich Zelfen voor hen op aan het kruis. Zijn Hart konde geen langer uitstel dulden, maar wilde reeds nu de

vruchten van zulk een offer genieten. Naast Jesus hingen de twee moordenaars, die zich aansloten bij het overige grauw om Hem te lasteren en te beschimpen, toen op eens de genade, die van het Hart van Jesus uitging, op het hart van een dier twee boosdoeners viel, hem verlichtte en bewoog, en van berouw over de verregaande snoodheid, die hij op dat oogenblik beging, en zijne vroegere zonden vervulde. Hij berispte zijn makker, met hem medeplichtig in beide, terwijl hij in Dengene, die naast hem hing aan het kruis als ware Hij hem in boosheid gelijk, Zijn God en Zaligmaker erkende, en zich tot Hem wendde, en slechts eenmaal deze weinige woorden tot Hem richtte: »Heer! gedenk mijner, als gij in uw rijk komt:» Luc. 23, 42. En wat doet Jesus? Het gold hier wel iemand, die nog pas Hem zoo smadelijk had beleedigd, en op zoo onmenschelijke wijze, daar Jesus, geheel met bloed en wonden bedekt, aan twee balken genageld en op het punt van te sterven, zelfs een tijgershart tot medelijden zou hebben bewogen, en tevens zoo ondankbaar, daar Jesus uit liefde voor zijn heil Zijn leven ten offer bracht. Maar niets van dit alles kon het Hart van Jesus weerhouden, van aanstonds alle misdaden te vergeten van dien rouwmoedigen zondaar;

en zonder zelfs een enkel woord van afkeuring of van berisping te spreken, beloofde Hij hem, dat Hij hem in weerwil van dit alles, nog denzelfden dag in Zijn paradijs zoude opnemen.

Zondige ziel! besluit toch eenmaal om met een weinig aandacht, ten minste een enkelen blik op het Hart van Jesus te werpen; aanschouw hoe het voor u is gestemd, al zijn de zonden, waardoor gij het hebt beleedigd, nog zoo groot en menigvuldig. En wordt gij door dat schouwspel niet bewogen, wordt gij niet aangedreven om gelijk het verdoolde schaapje, gelijk de verloren zoon, naar Jesus Uw Herder, Uw Vader heen te snellen, en weder te keeren, helaas! vrees dan, dat u hetzelfde lot treffe, dat den kwaden moordenaar heeft getroffen, en dat Jesus, in weerwil van het vurig verlangen van Zijn goddelijk Hart, dat allen wenscht zalig te maken, gedwongen worde, de uitspraak te doen tusschen u en den boetvaardigen moordenaar: *Unus assumetur et alter relinquetur*. De eene wordt getrokken omdat hij zelf getrokken wil worden; de andere verstooten, dewijl hij zelf zijn God verstoot. En wat bleef er thans nog over voor Jesus aan het kruis dan voor ons te sterven? En toch had Hij voor dat laatste oogenblik nog eene ganc voorbehouden; thans

wilde Hij ons datgene schenken, wat Hem dierbaarder was dan al het overige te zamen; Hem bleef de dierbaarste schat van Zijn Hart, dien wilde Hij ons nog geven als een laatste en kostbaarste onderpand Zijner liefde. Bij het naderen van den dood schenkt men soms aan hen, die men boven alle anderen bemint, een juweel of een ander kleinood, dat men boven al het overige op prijs stelt en dat men tot dien tijd heeft bewaard, omdat het, in die stonde gegeven, voor hem, die het ontvangt, een zekerder bewijs is van liefde. Zoo deed ook de stervende Jesus; en een ieder begrijpt dat Zijne allerheiligste Moeder, dat Maria die gave was, die Hij in Zijn stervensuur als Moeder ons naliet. Een ieder overwege bij zich zelve de kostbaarheid dier gave, en welk een duidelijk en krachtdadig bewijs zij is van de liefde, die Jesus ons toedraagt.

Maar hier mogen wij niet verzuimen een blik te werpen op het allerheiligste hart onzer Moeder. Welke waren de gevoelens van het hart van Maria, toen haar Zoon haar aanschouwde van het kruis, en wijzende op den beminden leerling, en in hem op ons allen, deze woorden haar toesprak: »Ziedaar uwen Zoon!» Hij, die slechts een oogenblik zou meenen, dat die woorden van Jesus eene

nieuwe smart bij zoo vele anderen zouden hebben gevoegd, zou voorwaar het moederlijk hart van Maria een al te groot onrecht, eene al te groote belediging aandoen. Neen, die woorden kunnen niet verstaan worden in dien zin, als of Jesus ons op dat oogenblik in Zijne plaats hadde gesteld en ons in zijne plaats tot kinderen aan Maria hadde geschonken, maar zij gaven slechts te kennen, dat zij niet enkel de Moeder is van Jesus, maar ook de Moeder van ons allen. Door die woorden wordt verklaard, dat Maria onze Moeder is, niet dat zij tot onze Moeder aangesteld wordt. Daar toch Jesus ons leven is: *Christus vita vestra*. Col. 3, 4, en Hij Zelf Zich gewaardigd heeft ons als Zijne broeders te erkennen: *Non confunditur fratres eos vocare*. Hebr. 2, 11, zoo volgt daaruit, dat Maria, met Moeder van Jesus te worden, ook onze Moeder geworden is, en dat zij ons altijd bemind heeft als hare kinderen. En hoe zou het hart eener Moeder, en van zulk eene Moeder, een hart, dat zoozeer op het Hart van Jesus geleek, een hart, gelijk het hart moest wezen der Moeder van een God, die haar Zoon was geworden, om op die wijze aan Zijne liefde tot ons te kunnen voldoen, hoe zou zulk een hart, het hart van Maria, smart hebben gevoeld, toen haar stervende

Jesus haar herinnerde, dat wij hare kinderen zijn, en niet eerder van vreugde hebben gejubeld omdat Hij daardoor ons allen, als door eene plechtige verklaring verzekerde, dat zij onze Moeder is.

Mijne ziel! wilt gij u in waarheid erkentelijk toonen jegens Jesus voor dat onwaardeerbaar geschenk, dat Hij u heeft gedaan, door u Zijn eigen Moeder tot Moeder te geven? Daarin zult gij veel worden geholpen, door u dikwijls met uwe gedachten te wenden tot Hem, die van het kruis op Maria wijzende u toespreekt: »Ziedaar uwe Moeder.»

Jesus was gestorven en Zijn Hart, ofschoon voortdurend met de godheid vereenigd, was voor de indrukken van smart en van liefde ongevoelig geworden, en toch, hoe heilzaam was Zijn hart, zelfs in dien toestand, voor ons! Toen het lichaam van Jesus nog aan het lijden was onderhevig, had Hij door Zijn pijnen en Zijn dood van den eeuwigen dood ons verlost; nu, in den staat van verheerlijking, wil Hij ons ondersteunen door Zijne genade, opdat wij niet op nieuw ons in het verderf storten. Maar tusschen deze twee weldaden, wilde Hij eene derde ons schenken, die als een schakel zoude zijn, welke beide met elkander verbindt; hij wijst ons een oord aan van veiligheid, waarin wij ons kunnen

verbergen om toch niet door onze schuld te verliezen, wat Hij reeds voor ons heeft gedaan, of datgene te verhinderen, wat Hij in het vervolg voor ons doen wil; en dat oord van toevlucht, het is Zijn Heilig en Aanbiddelijk Hart. De wonde, die Hij ontving in dat Hart, terwijl Zijn heilig lichaam nog hing aan het kruis, was het afbeeldsel dier weldaad en geeft ons allen te kennen, dat dat Hart altijd openstaat voor hen, die daarin zich willen verbergen.

Ach! mijn dierbare Jesus! neen, ik vraag U niet mij in Uw Heilig Hart, in die Arke des heils te mogen verbergen; het ware eene belediging, U om een gunst te vragen, die Gij meer verlangt mij te geven, dan ik verlangend ben om ze te ontvangen; maar ik smeeek U, indien ik tot mijn ongeluk traag of wederstrevend mocht zijn, mij door de kracht Uwer liefde daarbinnen te trekken, en wanneer ik eens er in ben, mij oplettend te bewaken, opdat ik er nimmer uit kunne ontvluchten.

TIENDE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS IN DE VERRIJZENIS.

Indien wij geen hinderpaal aan den krachtdadigen invloed der liefde van Jesus' Hart stellen, maar, zoo als onze plicht het vordert, met Hem medewerken, en het Hart van Jesus op die wijze Zijn doel bereikt, dat ook wij namelijk naar Jesus' voorbeeld vol heerlijkheid verrijzen, dan, maar ook dan alleen, zal het ons gegeven zijn, ons een zwak denkbeeld te vormen van de vreugde, die Zijn goddelijk Hart in de verrijzenis vervulde, toen Hij Zijn toestand van lijden en van vernedering eindelijk veranderd zag in een toestand van zaligheid, Hem niet alleen om Zijne verdiensten, maar ook volgens Zijne natuur verschuldigd. En die vreugde, gelijk men ziet, was het uitwerksel van een inwendige oorzaak aan Jesus' Hart ontsproten.

Maar al veranderde de staat van Jesus' Hart, de aard van dat Hart veranderde niet, en het bleef, wat het altijd was, en altijd zal zijn, een Hart gemaakt om ons te beminnen met de hevigste, de krachtdadigste en nimmer verzadigde liefde. Een Hart bijgevolg dat een gedeelte van Zijne Zaligheid vindt in ons aan die

zaligheid deelachtig te maken. Daarom waren er, behalve de reeds genoemde, nog andere oorzaken van buiten, die er toe bijdroegen, om dat allerzaligste Hart met vreugde te vervullen, en te krachtiger op het Hart van Jesus werkten, omdat zij zelve voortspuiten uit de liefde waarvan dat Hart was ontvlamd, en die oorzaken, het waren de goederen, die door de verrijzenis van Gods Zoon den menschen aangebracht werden.

En vooreerst, welk een vreugde smaakt niet het hart van een vriend of van een vader, die het geluk heeft, gene een vriend, deze een zoon uit de gevangenis te verlossen. Maar hoezeer zou hunne vreugde niet vermeederen, zoo die vriend of die zoon hunne gevangenis verlieten om hen te vergezellen naar het koninklijk paleis, ten einde daar te blijven wonen met de hoogste gunsten begiftigd? Welk eene vreugde moest het derhalve voor het goddelijk Hart van Jesus niet zijn, toen Hij door het wonder Zijner verrijzenis aan ontelbare zielen van rechtvaardigen bewees, dat zij weldra met Hem de eeuwige zaligheid zouden genieten; die zielen, welke voor een groot gedeelte sinds duizende jaren opgesloten in het voorgeborchte der hel, reikhalzend de komst van haren Verlosser verbeidden, die komen zoude om haar uit den kerker

te verlossen en ze op te voeren, om eeuwig met Hem in den hemel te heerschen. Hoe jubelde het Hart van Jesus, toen Hij rondom Zich, als buit door Zijne overwinning op den vijand behaald, waardoor Zijne zegepraal opgeluisterd werd, die onafzienbare schaar van zielen, Hem zoo dierbaar, aanschouwde, die Hij ten koste van Zijn bloed vrijgekocht had en voor de eeuwige vervloeking behoed, en tot welke Hij, den hemel reeds hebbende ontsloten om weldra alle daar binnen te voeren, van nu af reeds de woorden kon richten, welke Hij eenmaal voor haar en voor allen zal herhalen op den dag van het laatste gericht: Komt gezegenden mijns Vaders, bezit het rijk, dat u bereid is: *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum.* Matth. 25, 34.

Welaan, Christenzielen, bedenkt dat het in uwe macht is een soortgelijke vreugde aan het Hart van Jesus te schenken, indien gij zoodanig leeft, dat, wanneer uw uur is gekomen, Hij u uit den kerker van uw lichaam kan trekken, om u deelachtig te maken, volgens het vurig verlangen Zijns Harten, aan de zaligheid, waarvan Hij bij de verrijzenis én voor zich, én voor u bezit heeft genomen.

Eene andere reden tot vreugde voor het Hart van Jesus bij Zijne verrijzenis was hierin

gelegen, dat Hij door te verrijzen het rijk van den dood had vernietigd en daardoor verkreeg, dat al zijne uitverkorenen op gelijke wijze als Hij van den dood tot het eeuwige leven in den hemel zouden verrijzen. Jesus bemint ons met eene goedgunstige liefde, en die goedgunstigheid heeft geene andere grenzen dan onze vatbaarheid, om die gaven te ontvangen; Zijn Hart verlangde en verlangt nog altijd het ware en het grootste goed ons te schenken, waarvoor wij vatbaar zijn. Daarom moest Hij noodzakelijk met het levendigst verlangen bezielde zijn, om ons deelachtig te maken aan de zalige vreugde, die Hij genoot, toen Zijne ziel zich wederom met Zijn lichaam vereenigde. Indien wij dan, gelijk wij gezegd hebben, door Zijne verrijzenis hebben verworven, dat ook wij eenmaal naar Zijn voorbeeld glorievol zullen verrijzen, en daardoor Zijn verlangen vervuld is, wie zal dan ooit ten volle kunnen begrijpen, door wat vreugde daarbij Zijn Hart overstroomd werd.

En worden er in weerwil van dit alles misschien niet gevonden, o waarlijk langmoedige, allerbarmhartigste, ik zou bijna zeggen, al te barmhartige Jesus: *longanimis et multum misericors* Ps. 102, 8 beteekent bijna hetzelfde als *nimis misericors*, worden er geene menschen gevonden (en waren er slechts

weinigen en niet zoo velen, gelijk er inderdaad zijn) van welke Gij alleen weet of zij eerder uit ondankbaarheid jegens U of uit dwaasheid zoo handelen, maar van welke stellig kan worden gezegd, dat zij alles doen, wat zij kunnen om, zoo het mogelijk ware, de vreugde van Uw Hart in bittere smart te veranderen; die zoo leven, dat zij in hunne verrijzenis niet op U, maar veeleer op Satan zullen gelijken en die vrijwillig de heilzame uitwerksels Uwer verrijzenis voor zich verliezen. Ach mijn Jesus! het geldt hier de belangen Uwer liefde, de belangen Uws Harten, Gij alleen kunt hulp verleen. Uw hart kan niet weigeren zich het lot aan te trekken dier zielen, hoe weinig zij het ook verdienen. Gelijk Gij door Uwe almacht ook tot hun voordeel den natuurlijken dood hebt overwonnen, overwin insgelijks door Uwe genade hun geestelijken dood, opdat zij van de zonde tot het leven der genade mogen opstaan, en later ook hunne lichamen naar Uw voorbeeld onder het getal der rechtvaardigen tot het eeuwige, glorievolle leven verrijzen.

Er was nog een derde reden van blijdschap voor het Hart van Jesus bij Zijne verrijzenis. Aan hen, die Hem wilden volgen, voorspelde Hij lijden en kruisen, en spoorde hen tegelijkertijd aan, ze door Zijn voorbeeld

bemoedigende, om alles met geduld te verdragen, als zijnde dit een noodzakelijk vereischte om zalig te worden, en daarom ging het Hem zoo vurig ter harte, dat wij dat doen zouden, als Hij vurig verlangend was naar ons heil. Maar Hij voorzag van den anderen kant, dat de meesten daartoe niet zouden worden bewogen, dan door de hoop op de zalige verrijzenis. Derhalve verheugde zich Zijn Hart ook omdat Hij met het geloof in Zijne verrijzenis, in ons die hoop zag bevestigd, en wij, daarin het beeld ziende van onze verrijzenis en het zalig einde waarheen het geduld ons voert, daaruit versterking zouden putten om het te beoefenen en een troostmiddel vinden in onze kwellingen.

Doen wij derhalve ons best om niet tot het getal van degenen te behooren, die door hunne schuld het liefdevolle Hart van Jesus van een gedeelte dier vreugde berooven, die geene zorg dragen om met geduld zich te wapenen door het geloof aan de verrijzenis van Jesus, en door de hoop, die zij in ons opwekt, dat ook wij op gelijke wijze zullen verrijzen; houden wij integendeel den blik op den verrezen Jesus gevestigd en volgen wij het voorbeeld na, dat Hij ons van eene zoo noodzakelijke deugd heeft gegeven, daar wij zeker zijn dat wij, die met Hem lijden, ook

met Hem verheerlijkt zullen worden: Indien wij nogthans mede lijden, opdat wij ook mede verheerlijkt worden: *Compatimur ut et conglorificemur.* Rom. 8, 17.

Wij zullen onze beschouwing niet eindigen zonder in het bijzonder te letten op de vreugde, waarvan het Hart van Jesus bij zijne verrijzenis werd overstroomd, omdat Hij het werk, waarvoor Hij was gekomen, de zaligmaking der wereld namelijk, door Zijne verrijzenis voor goed zag gevestigd. Dat was geen voorbijgaand werk, maar ofschoon door het lijden en den dood van Jesus voltooid, moest het gelijk een onwrikbaar gebouw blijven voortbestaan tot aan het einde der eeuwen. En daarom was het noodig, dat uit hen, die waren vrijgekocht door het bloed van den Zaligmaker één enkel volk werd gevormd, waarover Jesus zoude heerschen, en alzoo die Kerk werd gesticht, die voor ons allen de Arke des heils zoude wezen. De hechtheid nu van dat gebouw en de eenheid van dat volk moest steunen op het geloof aan de verrijzenis van Jesus: Is Christus niet verrezen, dan is ons geloof ijdel: *Si Christus non resurrexit, vana est fides vestra.* I Cor. 15, 17. Door Zijn dood voltooide Hij het werk, door Zijne verrijzenis maakte Hij den grondslag onwrikbaar, en schonk het eene onverbreek-

bare eenheid. Maar hoeveel had dat werk aan Jesus gekost! Herinneren wij ons Zijn geheel leven van af het oogenblik Zijner geboorte, tot op het oogenblik, waarop Hij stierf aan het kruis, herinneren wij ons hoeveel Hij én bij Zijne geboorte, én bij Zijn leven, én bij Zijn dood heeft gedaan en geleden, overwegen wij dat Hij dat alles heeft gedaan en geleden om Zijn werk te voltooien, een werk van eeuwige glorie voor Hem, voor ons van eeuwige zaligheid. En heeft Hem dit zooveel gekost, dan is het duidelijk hoe groot zijne vreugde moest wezen, toen Hij zag dat Zijn werk, uit kracht Zijner verrijzenis volgens de woorden des apostels was geworden: Eene zuil en grondveste der waarheid: *Columna et firmamentum veritatis*. 1. Tim. 3, 15.

Toen gij, lieve Jesus, bij Uwe verrijzenis voorzaagt, dat Uwe Kerk onwrikbaar zou blijven voortbestaan tot aan het einde der eeuwen toen was Uw Hart zoo verblijd, omdat in haar alle menschen van alle toekomstige tijden, zoo zij slechts wilden, hun heil zouden kunnen verzekeren, schenk ons derhalve Uwe hulp opdat wij die vreugde van Uw Hart volkomen doen zijn door te zorgen, dat Zijne liefdevolle bedoelingen de gewenschte uitkomst erlangen; dat wij namelijk thans in

de Kerk, die onder Uwe banier strijdt hier op aarde, ons zoo mogen gedragen, dat wij na dit leven verdienen opgenomen te worden in die Kerk, welke met U zegepraalt in den hemel. Amen.

ELFDE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS IN DEN HEMEL.

In de gelukkigen in den hemel is alles zaligheid, zij zijn geheel van zaligheid doordrongen, en elk hunner deelen is op zijne wijze zalig. Hetzelfde is ook waar, maar op een oneindig volmaakter en verhevener wijze van Jesus, die het voorbeeld is van alle gelukzaligen. Wij zullen hier enkel de zaligheid beschouwen van Zijn Hart, en slechts voor zoover dit met ons in liefdebetrekking staat.

Een zeer voornaam gedeelte der zalige vreugde van het goddelijk Hart in den hemel is daarin gelegen, dat de uitverkorenen door Jesus aan Hem gelijkvormig worden gemaakt in de glorie, door hen aan de Zijne deelachtig te maken: Wij zullen aan hem gelijk zijn: *Similes ei erimus.* 1. Jo. 3, 2. Dat werd steeds door Jesus beoogd in al zijn doen en lijden, dat was het voorwerp der vurigste verlangens Zijns Harten.

O! Hoe bewonderenswaardig is derhalve ons geluk! dat wij, indien wij Jesus waarlijk beminden, indien we waarlijk dankbaar wil-

den zijn en beantwoorden aan de liefde, die Hij ons toedraagt, boven elk ander geluk moesten schatten, en dat door zoovelen, helaas! zoo weinig op prijs wordt gesteld, ja door zoovelen zelfs niet gekend wordt. En welk is dat geluk? Dat is daarin gelegen, dat het in onze macht is zooveel bij te dragen tot dat gedeelte der vreugde, die het Hart van den liefdevollen Verlosser gelukkig maakt in den hemel. Ja, wij weten, dat het aan ons, aan ons alleen is gegeven, geholpen door Zijne genade, wanneer wij willen, aan Zijn Heilig Hart die soort van vreugde te verschaffen. En op welke wijze? Door Hem na te volgen. Door Jesus na te volgen worden wij op deze aarde aan Hem gelijkvormig, door ons aan Jesus gelijkvormig te maken verdienen wij Zijne zaligheid, en door ons aan die zaligheid deelachtig, en ons daardoor aan Zich Zelfen in den hemel gelijkvormig te maken, gevoelt Zijn Hart Zich gelukkig.

O! Hoe krachtige beweegreden is dit niet voor een hart, dat Jesus bemint, om zich met allen ijver toe te leggen op die navolging van Jesus! Daar deze navolging een onfeilbaar middel is, waardoor wij tot de zalige vreugde van Zijn goddelijk Hart kunnen bijdragen, en dat Hart dat gedeelte der vreugde, 't welk wij beschouwden, zou moeten derven,

indien wij Jesus niet navolgen, hoe kunnen wij dan dit alles overwegen, zonder ons aangespoord te gevoelen om Hem na te volgen.

Wat eene zoete en heilzame stof voor onze beschouwing bieden ons de wonden aan, die Jesus in Zijn verheerlijkt lichaam heeft willen behouden. Hoe nadrukkelijk spreekt Zijn Hart door die wonden tot ons en hoe duidelijk bewijzen zij ons, dat de liefde, waarvan het voor ons brandt in den hemel, niet minder groot is dan de liefde, door welke Het op deze aarde verteerd werd. Die wonden doen ons in den verheerlijkten Jesus onzen liefderijken Verlosser aanschouwen, die in den hemel Zich verheugt dat Hij voor ons heeft geleden, en onzen liefderijken Meester, die nog steeds bezorgd is om ons uit den hemel de wonderbaarste en krachtadigste lessen ter zaligheid te geven.

Het mishaagt den menschen aan zaken te worden herinnerd, die smadelijk voor hen waren, en aan hoon, dien zij hebben verduurd, zij zouden liefst dat alles vergeten. En Uwe wonden dan, o Heer! zijn die geen overblijfsels van Uwe wreede en schandvolle kruisiging? Zijn dat geene herinneringen aan Uw kruis? In den hemel waar Gij heerscht, als de Koning der koningen en de Heer der heeren, ja als de Heer en de Koning der enge-

len, der heiligen en van al het geschapene, waar Gij schittert in den luister uwer Godheid, waar Gij zetelt aan de rechterhand des Vaders en aan Hem gelijk, daar moet niets in U zijn, wat niet strekt tot Uwe meerdere glorie; maar die wonden hebben zij U niet gemaakt tot de schande der menschen en de verachting des volks: Eene versmaadheid der menschen en verworpenheid des volks? *Opprobrium hominum et abjectio plebis*. Ps. 21, 7. Waarom blijft Gij dan die wonden behouden? Wat Jesus hierop antwoordt, dat weten zij, die Zijn Hart kennen. De liefde, die Jesus onze Verlosser ons toedraagt, heeft die wonden geopend, diezelfde liefde houdt ze in Zijn verheerlijkt lichaam geopend. Die liefde maakt dat de gedachtenis aan het lijden en den smaad, die onze liefderijkste Verlosser voor ons heeft doorgestaan, tot de bronnen van vreugde behoort, waardoor het goddelijk Hart zalig is in den hemel. Die liefde ook is oorzaak dat Jesus Zich niet slechts verheugt, dat Hij dat alles voor ons heeft geleden, maar dat Hij dat lijden houdt voor het werk, dat meer dan elk ander voor Hem glorievol is, voor het werk, dat gelijk Hij zelf getuigde Hem den ingang tot de glorie ontsloten heeft: Dit alles moest de Christus lijden en zoo in zijne glorie ingaan: *Haec*

oportuit pati Christum, et ita intrare in gloriam suam. Luc. 24, 26. Daar hij derhalve over de smarten en de versmadingen, die Hij uit liefde tot ons in dit leven verduurde, Zich thans in den hemel verheugt, en ze Zich aanrekent als titelen van glorie, daarom wilde Hij ook de teekenen daarvan in Zijn lichaam voor eeuwig bewaren, en dewijl het zwaarste van dat lijden en van die versmadingen, de kruisiging was, daarom wil Hij, door Zijne dierbare wonden, in Zijn verheerlijkt lichaam te bewaren, daarvan Zelf voor de zaligen in den hemel een eeuwig gedenkteeken zijn.

Zoodanig zijn de gevoelens, die in het Heilig Hart van onzen Verlosser opgewekt worden door de herinnering aan Zijn lijden en sterven voor ons. En wanneer ook mijn hart eenmaal gelukkig zal zijn, omdat Hij mij door dat lijden en sterven verlost heeft, hoedanig zullen zijne gevoelens dan wezen? Zal ik dan mij kunnen verheugen, mij beroemen over kwellingen, die ik uit liefde tot Jesus verduurd heb, gelijk Jesus zich verheugt en beroemt over hetgeen Hij voor mij heeft geleden? O ja! wanneer ik goed leer en in beoefening breng de les, die Jesus, onze Leermeester ook nog van uit den hemel ons geeft, door ons te wijzen op Zijne wonden, nog immer in Zijn verheerlijkt lichaam

geopend ! Heilzame les, welke tevens een nieuw bewijs is, waaruit wij erkennen, hoe Zijn Hart zelfs in de volheid Zijner zaligheid, voor ons steeds blijft branden van eene werkdadige liefde.

Die les, waarvan de meeste menschen zich zoo weinig beijveren het gewicht begrijpen, omdat zij te zeer vreezen zich verplicht te erkennen, ze in beoefening te brengen is deze: dat men moet roemen in het kruis: Van mij zij het verre, te roemen, dan in het kruis: *Mihi absit gloriari nisi in cruce.* Gal. 6, 14. Jesus geeft ons die les in den hemel en zal ze ons in eeuwigheid geven, niet met woorden, maar door ze zelf te beoefenen, door namelijk te roemen in Zijn kruis; ja, inderdaad in den hemel roemt Jesus in Zijn kruis: *gloriatur in cruce.*

Kan er in den staat van verheerlijking, gelijk wij reeds hebben bemerkt, niets zijn wat niet tot die heerlijkheid bijdraagt, en behoudt Jesus Zijne wonden in Zijn staat van verheerlijking, omdat zij overblijfsels zijn van Zijne kruisiging en eene herinnering aan Zijn kruis, dan volgt daaruit klaarblijkelijk, dat Jesus in den hemel roemt in Zijn kruis: *Gloriatur in cruce*, en door de daad geeft Hij ons de les waarvan wij spraken en waarvan de wonden, die Hij in Zijn verheerlijkt

lichaam heeft willen behouden, de verhevenste en tevens de schitterendste uitlegging zijn.

Maar wie zal dan ook niet ten volle overtuigd wezen van het allervurigst verlangen van het goddelijk Hart, dat die les door ons goed worde geleerd en getrouw worde beoefend? Eene les, die Jesus gedurende Zijn sterfelijk leven door Zijne woorden en daden ons zoo zeer op het hart heelt gedrukt, eene les, die Jesus nog steeds ons geeft en altijd zal blijven geven en in beoefening brengen, daar heerschend in den hemel, namelijk het roemen in het kruis: *gloriarî in cruce*: hoe zouden wij dan kunnen twifelen, dat het Hem zeer ter harte gaat, dat wij die les leeren en dat die les door ons in beoefening worde gebracht? En houdt dat vurig verlangen steeds in den hemel aan, wat anders kan de oorzaak daarvan zijn, dan omdat hij weet, van hoeveel belang het voor ons is, ter verkrijging onzer eeuwige zaligheid? Hebben wij die eenmaal verkregen, dan zal eindelijk Zijne liefde voldaan zijn en zal Zijn Hart niets te verlangen meer overblijven. Ziet daar hoe de wonden van den verheerlijkten Jesus als zoovele openingen zijn, waardoor wij Zijn Hart leeren kennen als het Hart van een liefdevollen Leermeester, die er steeds op bedacht is om ons de eenige en onfeil-

bare wijze te leeren, waarop wij, Hem volgende hier in dit leven, eeuwig zalig met Hem zullen zijn in den hemel. Laat ons dan, die aan dat goddelijk Hart toegewijd zijn, toch niet zoo verregaande ondankbaarheid plegen van niet te luisteren naar eene les, die de vrucht is van Zijne liefde, en voor ons zoo gewichtig. Houden wij onze oogen gevestigd op de vijf wonden van den verheerlijkten Jesus, of liever, houden wij die wonden in onze harten gegrift, en de genaden, welke Hij uit dat Hart overvloedig in ons uitstort, zullen ons zoodanig versterken, dat een ieder van ons in waarheid zal kunnen herhalen: Het zij verre van mij te roemen, dan in het kruis: *Mihi absit gloriari nisi in cruce.*

TWAALFDE BESCHOUWING.

HET HART VAN JESUS IN HET ALLERHEILIGSTE
SACRAMENT.

Voor al in het allerheiligste Sacrament wordt het Heilig Hart van Jesus door Zijne getrouwe vereerders aanbeden en vereerd, terwijl Jesus in dat Liefdegeheim, zooals de kerkvergadering van Trente vol bewondering, uitroept, de rijkdommen Zijner goddelijke liefde jegens de menschen als het ware uitgestort heeft: *Divitias divini sui erga homines amoris velut effudit*. Laten wij derhalve overwegen, hoe de liefde, die in het goddelijk Hart voor ons brandt, zich in het allerheiligste Sacrament openbaart. Met dat doel zullen wij eerst stil staan bij een bijzonder kenmerk dier liefde, dat zich daarin vertoont, om dan verder te beschouwen hoe Jesus in het Heilig Sacrament vrijen loop geeft aan de liefde van Zijn beminnend Hart.

Een bijzonder blijk Zijner liefde tot ons vinden wij in den staat van vernedering, waarin zich Jesus stelt. Beschouwen wij met aandacht dien staat. In het allerheiligste Sacrament heeft Jesus een middel gevonden

om Zijn verheerlijkten staat te vereenigen met den staat van vernedering, waarin Hij zich in dit leven bevond. Dien staat doet Hij niet slechts voortduren, maar die vernedering maakt Hij nog grooter, daar Hij in het heilig Sacrament niet Zijne godheid verbergt onder de ware gestalte van een mensch en van een dienstknecht, gelijk Hij dit deed in Zijn sterfelijk leven, maar én Zijne godheid én Zijne menschheid onder de gedaante van een weinig brood; op die wijze stelt Hij zich bloot en onderwerpt zich met der daad aan nog veel grootere vernederingen, dan tijdens Zijn sterfelijk leven. Het voornaamste en laatste doel van al Zijne werken en handelingen was Gods glorie te bevorderen, en wel op de eerste plaats door de beledigingen van God te voorkomen. Had Hij uit de H. Hostie den geringsten straal laten doorschitteren van Zijne glorie, dan had Hij daardoor zeer zeker een onnoemelijk getal dier beledigingen voorkomen, welke tegen God in het allerheiligste Sacrament van den kant der menschen worden bedreven; en nothans was dit geen voldoende reden voor Jesus om een grens te stellen aan Zijne vernedering in het Heilig Sacrament des altaars. Het naaste doel van al Zijne werken en handelingen was ons heil,

en voor hoevelen zou het geen oorzaak van heil zijn geweest, indien Jesus maar het geringste straaltje van Zijne glorie vertoond had, en toch heeft Hij het beter geacht om het voorbeeld te geven van de diepste vernedering. Ja, inderdaad, in dat wondervolle Sacrament heeft Hij zich zelve van allen luister der Godheid ontdaan: *erinavit semetipsum!* Maar waarom, o mijn Jesus? Om voortdurend tot aan het einde der wereld door de daad, door Zijn voorbeeld tot de beoefening der nederigheid ons aan te sporen.

En is dit het vurig verlangen Zijns Harten, dan kan geene andere reden daarvoor bestaan tenzij dat Hij weet, hoe noodzakelijk voor ons de nederigheid is ter verkrijging van dat hoogste goed, hetwelk Hij zoo vurig wenscht, dat wij eenmaal zullen bezitten. En hoe zou het mogelijk zijn, nog te twifelen aan de noodzakelijkheid dier deugd, wanneer men den staat van vernedering beschouwt, waarin Jesus zich stelt in dit Sacrament, met het doel om die deugd ons in te prenten? En wat anders heeft Hem daartoe genoopt dan de liefde, die in Zijn Hart heerscht en regeert? Slechts hij derhalve, die den prijs der nederigheid niet kent en niet weet hoe vurig Jesus verlangt ons die deugd te zien beoefenen, kan blind

zijn voor dat wondervolle bewijs van liefde, dat onze goddelijke Zaligmaker ons geeft, met zich onder de nederige gedaante van brood te verbergen. O nederigheid! o nederigheid! o onschatbare deugd! hoe dierbaar zijt gij aan het goddelijk Hart, hoe zeer zijt gij ons aanbevolen door Jesus! en toch hoe weinig wordt gij door ons geschat, en hoeveel minder nog door ons beoefend!

En hoe toont Jesus in het heilig Sacrament Zijne liefde tot ons? Hij doet het op alle mogelijke wijzen. Hij, die bemint, wil zich gaarne met zijn vriend onderhouden, deelt hem zijne goederen mede, verlangt zich ten offer te brengen voor hem, en zich nauw met hem te vereenigen; dit zijn de verschillende graden der liefde, waarin zij zich al meer en meer openbaart, en waardoor een beminnend hart zich meer en meer voldaan gevoelt.

Door middel van het allerheiligste Sacrament volbrengt Jesus op de volmaaktste wijze deze zoo liefdevolle belofte Zijns Harten: Ziet ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld: *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi.* Matth. 28, 20. Daar blijft Hij verlangend en afwachtend dat wij tot Hem naderen; in elke plaats en op elk uur kunnen

wij hem vinden, steeds bereid om ons te ontvangen en zich met ons te onderhouden zoolang wij maar wenschen, en Hij wordt niet weerhouden ons dat blijk Zijner liefde te geven noch door de oneerbiedigheden die daar worden gepleegd, noch door de beledigingen, die Hem worden aangedaan, noch door de zonden voor Zijne Altaren en onder Zijne oogen bedreven, noch door de verschrikkelijkste versmadingen, die Hij heeft te verduren, welke zoo verre gaan, dat Hij uit de heilige vaten in onreine plaatsen of in het slijk wordt geworpen, onder de voeten vertreden, en aan honden uit verachting tot voedsel gegeven. En wie zijn het, door wie dat alles geschiedt? Diezelfde menschen voor welke Zijne liefde al dien smaad wil verdragen.

Door middel van het allerheiligste Sacrament geeft Jesus ons het grootste en het kostbaarste goed, dat Hij ons in de orde Zijner voorzienigheid in dit sterfelijk leven kan schenken; Hij geeft Zich Zelfen geheel en al, het hoogste goed, de bron van alle goed en het onderpand van die eeuwige zaligheid, die Hij ons schenken wil in het toekomstige leven, waarin hij ons aan Zijne gelukzaligheid deelachtig wil maken; en hij wordt niet terug gehouden van Zich mede te deelen, noch

door de groote onverschilligheid, waarmede zoo velen onder ons die gave ontvangen, noch door de geringschatting, ja de verachting, welke door zooveelen betoond wordt; terwijl toch van de H. Communie, waarin een God Zich Zelfen aan ons geeft, in waarheid kan worden gezegd: Alle goederen zijn mij tegelijk met haar geworden: *Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa*, Sap. 7, 11; tenzij hij, die ze ontvangt, vrijwillig door zijne slechte gesteldheid een hinderpaal stelle.

Door middel van het allerheiligste Sacrament keert Jesus weder op deze aarde om Zich ten offer te brengen voor ons, niet slechts een enkel maal, niet slechts elken dag, maar elken dag duizende en duizende malen, in dier voege dat, waren er priesters op alle punten van de oppervlakte der aarde om zonder ophouden de heilige Geheimen te vieren, Jesus ook zoo dikwijls zoude wederkeren om Zich ten offer te brengen. Om de overmaat der liefde te kennen, ons hierin door Jesus betoond, moet men bedenken, dat al kost die onbeperkte herhaling van Zijn offer niets aan Zijne oneindige almacht, zij nogthans zeer veel kost aan Zijn Hart. De oneindige reinheid van het offer geeft ons daarvoor een stellig bewijs. En inderdaad, welk een afkeer moest Zijn Hart, oneindig

rein, bij het instellen van dat offer niet gevoelen en door de kracht Zijner liefde overwinnen, daar Hij de onreinheid van sommige handen, (wel gewijd maar heiligschendig), voorzag, waarvan Hij Zich zou moeten bedienen, om Zich ten offer te brengen.

Door middel van het allerheiligste Sacrament vereenigt Jesus Zich met onze zielen. De vereeniging is het doel, waarnaar de liefde onophoudelijk streeft, en zij is niet voldaan alvorens zij dat doel heeft bereikt. En door zoo innige vereeniging vereenigt zich Jesus met onze zielen, dat Hij, om ze zinnebeeldig voor te stellen, zich van een middel bedient, het geschiktste dat wij kunnen uitdenken, dat namelijk hierin bestaat, dat Hij als spijsze zich aan ons geeft, zoodat, gelijk de spijs één wordt met het lichaam, zoo ook wij één worden met Jesus! Hij heeft zich zelve met ons vermengd, opdat wij één met Hem zouden wezen: *semetipsum nobis immiscuit ut unum quid simus*, zegt de H. Chrysostomus. En niet tot eigen voordeel schonk Hij aan Zijn Hart die voldoening, maar tot ons onbegrijpelijk nut, daar Hij niet in ons wordt veranderd, gelijk het bij de lichamelijke spijzen geschiedt, maar wij in Hem: *Nec tu me mutabis in te, sicut cibum carnis tuae, sed tu mutaberis in me*, zoo laat de H. Au-

gustinus Jesus spreken : » En gij zult mij niet » in u veranderen, gelijk de spijzen van uw » lichaam, maar gij zult veranderd worden » in mij. » Waarlijk er was eene liefde noodig als de liefde van Jesus, een Hart als het Zijne, om zoo vurig naar die vereeniging te haken, in weerwil dat Hij voorzag, dat Hij zoo dikwijls zich vereenigd zou moeten zien, niet met zielen Hem dierbaar en door Hem vurig bemind, maar met afschuwelijke monsters der hel.

Ziedaar hoe Jesus in het allerheiligste Sacrament den vrijen loop geeft aan Zijne liefde voor onze ellendige zielen ; ziedaar hoe Zijn Hart zich daarom aan ons openbaart, dat Hart, dat toch immer nog zoo weinig door ons wordt gekend, aan welks liefde wij zoo weinig beantwoorden. Ziedaar ook de reden, waarom dat Sacrament, een voortdurend voorwerp van bewondering der Serafijnen, met alle recht het Sacrament der liefde wordt genoemd. Daardoor ook wordt het duidelijk hoe te recht het Heilig Hart van Jesus door ons bijzonder in het Heilig Sacrament wordt vereerd.

En Gij, o lieve Jesus ! wanneer Gij ons ellendigen voor Uwe Tabernakelen ziet nedergeknield, om genaden te vragen en Uw allerheiligst Hart te aanbidden, herinner U dan

aan de belofte, die Gij hebt gedaan, dat Gij geen perk zult stellen aan de genaden, die wij in Uw Hart komen zoeken, dat een onuitputbare schat is van alle goed. En de eerste genade zij deze, welke Gij meer dan elke andere verlangt ons te geven, dat Gij namelijk vlammen uitschiet uit Uw goddelijk Hart, die in onze koude harten het vuur Uwer liefde ontsteken, dat vuur van hetwelk Gij ons hebt gezegd: Ik ben gekomen om vuur op de aarde te brengen; en wat wil ik, dan dat het ontstoken worde? *Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi ut accendantur.*

Een Wees Gegroet voor den schrijver en voor den vertaler.

GEBED.

Ziel van Christus heilig mij;
 Lichaam van Christus maak mij zalig;
 Bloed van Christus maak mij verheugd;
 Water der zijde van Jesus wasch mij;
 Lijden van Christus versterk mij;
 »O Hart van Jesus! ontvlam mij;”
 O goede Jesus! verhoor mij;
 In uwe wonden verberg mij;
 Laat mij niet van U gescheiden worden.
 Verdedig mij tegen den boozen vijand.
 Roep mij in de ure des doods,
 En beveel mij tot U te komen,
 Om U met uwe Heiligen te loven,
 In alle eeuwen der eeuwen. Amen.

† Hart van Jesus brandende van liefde voor ons.

† Ontvlam in ons hart eene brandende liefde voor U.

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige God, wij bidden U, verleen ons, dat wij, die in het Allerheiligste Hart uws geliefden Zoons al onzen roem stellen, en daaraan de voornaamste weldaden van zijne liefde danken, ook in de werking en de vruchten daarvan ons mogen verblijden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Bij den Uitgever dezes wordt mede
uitgegeven:

MAANDROZEN

TER EERE VAN HET

H. HART

EN TER VERBREIDING VAN HET

APOSTOLAAT DES GEBEDS,

DOOR

R. J. PIERIK, S. J.

EN DE MEDEWERKING VAN ONDERSCHIEDENE

EE. HH GEESTELIJKEN

De uitgave geschiedt in maandelijksche
afleveringen van minstens 48 bladzijden druks,
gr. 8°. formaat.

Men abouneert zich voor een geheelen
Jaargang.

De abonnementsprijs per jaar is *f* 2,20,
franco per post *f* 2,60.

**Eene fraaije met Goud en kleuren
versierde Plaat,**

VOORSTELLEND HET

H. HART VAN JESUS.

Hoog 25, breed 20 C. M.

Prijs 10 Cents. Per 25 Ex *f* 2.25. Per
50 Ex. *f* 4,— Per 100 Ex. *f* 7.—

HET APOSTOLAAT DES GEBEDS. Heilig Verbond der Christenharten, vereenigd met het H. Hart van Jesus, om de zegepraal der Kerk en de zaligheid der zielen te verwerven, door P. H. RAMIÈRE, S. J. Een boekdeel van 556 blz. . . . . f 1.90.

HANDBOEKJE van het Apostolaat des Gebeds, eene godvruchtige vereeniging door Z. H. Pius IX met aflaten verrijkt, door zeer vele Hoogw. Bisschoppen goedgekeurd en vereenigd met het Broederschap van het H. Hart van Jesus, opgerigt te Rome in de kerk Della Pace. . . . . f 0.20.

ROZENKRANS des Apostolaats, ten gebruike der Leden van het Apostolaat des Gebeds en van den Levenden Rozenkrans. f 0.07 1/2.

VIJFTIEN GEHEIMEN van den Levenden Rozenkrans, met de daarachter gevoegde intenties van het Apostolaat des Gebeds. f 0.05.

INSCHRIJVINGS-BEWIJZEN in het Apostolaat des Gebeds enz. . per 100 f 0.60.

DE NEGEN BEDIENINGEN van het H. Hart van Jesus, of oefening van gedurige aanbidding van het H. Hart, ten gebruike der Leden van het Apostolaat des Gebeds. Naar het Fransch door J. VERHEIJEN, R. K. Priester O. C. . . . . f 0.07 1/2.

MANIER om de dagen der week door stille afzondering in het H. Hart van Jesus te heiligen, door J. VERHEIJEN. . . . . f 0.10.

LIEFDEVLAMMEN EN KLAGTEN van
het H. Hart van Jesus, met uitgelezen
kernspreuken van Heilige en Geestelijke
schrijvers, naar het Fransch door J. VER-
HEIJEN O. C. . . . . f 0.10.

OEFENINGEN voor het Genootschap van
Jesus' H. Hart, bestaande uit afdeelingen van
drie en dertig Personen, door A. M. D. G. f 0.20.

GEZANGEN ter cere van het Allerheiligst
Hart van Jesus. Muziek van W. A. Smit. f 0.15.
Dezelfde Gezangen alleen de tekst. . f 0.03.

LIEFDEVLAMMEN en Klagten van het
Heilig Hart van Jesus, met uitgelezen Kern-
spreuken van Heilige en Geestelijke Schrij-
vers, naar het Fransch door J. VERHEIJEN,
O. C. . . . . 0.10.

MAAND VAN MARIA.

ONZE LIEVE VROUW VAN LOURDES.

verdeeld in een en dertig lezingen met een bijzonder
gebed aan het einde van elke lezing (tevens een nut-
tig handboek voor de pelgrims naar Lourdes)
door HENDRIK LASSERRE, vertaald door Fr. VAN
WERSCH, S. J. Prijs f 1.—, gebonden f 1.40.

TWEE- EN DRIESTEMMIGE GEZANGEN,
ten dienste van Congregatiën, door
R. P. ANGELUS HAVEKES, R. K. Pr. W. A. SMIT,
H. F. WILLENBORG en anderen.
90 Bladzijden muziek. Prijs f 0.60.

Het geachte blad *de Maasbode* zegt hiervan
in zijn nummer van 30 April :

Het uitwendige dezer werkjes doet den Amsterdam-
schen uitgever alle eer aan. Papier, druk en omslag
verraden smaak en vakliefde. Over den inhoud kan
niet minder met grooten lof gesproken worden.

Onze geeerde stadgenoot, de zecreerw. pater Van
Wersch, heeft een nieuw middel uitgedacht — ook de
liefde tot de H. Moeder Gods is vindingrijk — om
de devotie tot de H. Maagd bij gelegenheid van de
aanstaande Meimaand op te wekken. Zijn boek is een
der meest practische „Maanden van Maria” die wij
kennen, en gaat ongetwijfeld een schoone toekomst
te gemoet. Het bevat het verhaal van de wondervolle
geschiedenis van Lourdes verdeeld in 31 hoofdstukken,
waarvan één voor iederen dag der Maand. Elk hoofd-
stuk geeft een flinke dagelijksche lectuur, die den geest
ontwikkelt, het hart opwekt en beiden in een stem-
ming brengt om met vrucht het daaraan toegevoegde
gebed te bidden. Het gewone gebrek van vertalingen
ontdekt men hier nergens; van het begin tot het eind
leest men vloeiend Hollandsch, geschreven in een
krachtigen, zuiveren en tevens opwekkenden stijl. Er
is geen twijfel, duikt ons, of dit boek zal talrijke
lezers weten te vinden.

Het Gezangboek voor Congregatien bevat 27 Hol-
landsche en 21 Latijnsche gezaugen: de laatste zijn
de meest voorkomende gezaugen onder de H. Dien-
sten en kunnen langs dezen weg gemakkelijk onder
het bereik van het volk komen, welks godsdienstzin
ongetwijfeld veel winnen zou, indien het zich toele-
gde op de beoefening der kerkelijke gezaugen. De
Hollandsche liederen, waaronder wij er verscheidene
outmoeten die, hoe de stemming ook zij, het doel
des lieds, de verheffing van den geest en de opwek-
king van het hart, uitnemend bereiken en door hun-
ne lieve melodien ongetwijfeld, vooral bij eeuigszins
ontwikkelde zangers, spoedig ingang vinden zullen,
maken door hunne verscheidenheid dit werkje tot
een zeer practisch handboek, waaraan evencens eene
grootte verspreiding in het belang van den godsdienst
zij toegewenscht.
